

Šv. Kazimieras stebuklingu būdu padeda lietuvių kariuomenei persikelti per Dauguvą ties Polocku ir nugalėti rusus

Šiame Kario numery Šv. Kazimiero dienos proga plačiau duodame apie Lietuvos karalaitį, kiek jo gyvenimas surištas su kariuomene

Dailininko Jono Mackevičiaus paveikslas, kuris pieštas Panevėžio katedrai

KARYS

Politikos apžvalga

VOKIEČIAI PRIEŠ AUSTRIJĄ

Spaudos žiniomis paskiausiai Vokietijoje viešpatauja didelis pasipiktinimas prieš Austriją. Mat, vokiečiai ligi šiol svajojo apie Austrijos prijungimą prie vokiečių reichio, dabar gi pasirodė, kad patys austrai to „malonumo“ nenori ir žūt-būt nori likti savarankiški. Austrijos ministeris pirmininkas Schuschniggas važiavo į Londoną ir Paryžių ir visais reikalais tarėsi su prancūzų ir anglų politikais. Dėl to vokiečiai baisiai pasipiktinę. Jie dabar planuoja naujus planus Austrijos atžvilgiu. Kai kurie laikraščiai net drįso rašyti, kad Austrijoje reikia praveisti gyventojų atsiklausimą, kaip Saro krašte ir tada bus aišku, kad dauguma nori prisijungti prie Vokietijos. Žinoma, tokiam jų sumanymui nepritaria visa Europa ir vokiečiai jo niekad neįvykdys, tačiau jis rodo jų akiplėšiškumą. Spaudos nuomone netrukus prasidės smarki vokiečių propaganda prieš Austriją.

GYVA ANGLŲ POLITIKA

Anglai paskiausiai pradėjo vesti labai gyvą politiką Europoje. Netrukus anglų užsienių reikalų ministeris vyks pro Berlyną į Maskvą, o viceministeris į Varšuvą ir Prahą. Kelionė į Berlyną yra surišta su anglų—prancūzų pasitarimais Londone. Mat, Simonas nori pats, savo autoritetu, išgauti vokiečių atsakymą į saugumo pasiūlymą.

Maskvoj bus aptariamas irgi saugumo reikalas.

Kelione į Prahą norima arčiau sueiti į santykius su prancūzų sąjungininkėmis Čekoslovakija, Rumunija ir Jugoslavija, nes kas nori arčiau bendradarbiauti su prancūzais, tas turi suėiti į artimus santykius ir su jų sąjungininkėmis.

ČEKOSLOVAKIJOS MINISTERIS APIE BALTIJOS VALSTYBIŲ VAIDMENĮ TARPTAUTINĖJ POLITIKOJ

Rygos laikraštis „Rits“ šiomis dienomis paskelbė čekoslovakų žemės ūkio ministerio, ūkininkų vado ir žinomo vidurinės Europos politiko dr. Hodža straipsnį apie Baltijos valstybes. Jis savo straipsnyje rašo, kad Baltijos valstybių vaidmuo Europoje labai svarbus. Be to, čekoslovakų ministeris tvirtina, kad Baltijos valstybės turės atitinkamai dalyvauti Rytų pakte, kad kartu su didesnėmis valstybėmis garantuotų taiką Rytų Europoje. Tačiau ir dabar (Baltijos santarvę sudarius) Baltijos valstybės yra jėga ir taikos faktorius. Baigdamas straipsnio autorius dar pažymi, kad Čekoslovakijos santykiai su Baltijos valstybėmis yra nuoširdūs ir Čekoslovakija stengiasi šiuos santykius dar labiau išplėsti.

ITALŲ — ABISINIEČIŲ GINČAS DAR NELIKVIDUOTAS

Italų — abisiniečių ginčas šiaurės Afrikoje dar nelikviduotas. Buvo nutarta leisti komisijai nustatyti ribas tarp italų kolonijos ir Abisinijos, tačiau komisijai nepavyko. Italija mobilizuoja savo karių pamažu, po vieną diviziją, bet jeigu kiltų reikalas, tai italai galėtų sumobilizuoti 7—8 milijonus karių. Kariuomenė iš Italijos Afrikon siunčiama, tačiau italų spauda tvirtina, kad tai tik dėl atsargumo. Abisinijos pasiuntinys Italijoje kreipėsi į Italijos vyriausybę siūlydamas likviduoti ginčą ir paskelbė visų žiniai, kad Abisinija niekuo nenusižengė prieš Italiją.

AMERIKOS PREZIDENTO PLANAI NELABAI TEPASISEKĖ

Dabartinis Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentas Rooseveltas buvo labai populiarus įžengdamas į prezidento sostą. Jis įvedė stiprią kongreso (įstatymų leidimo organas) kontrolę ir be to, ėmėsi griežtų priemonių krizei nugalėti. Net drįso pajudinti nuosavybės teisės pamatus. Tačiau dabar pasirodė, kad jo visos priemonės negelbsti ir krizės priežastis yra daug gilesnė. Todėl ir jo populiarumas smunka. Žodžiu tauta nusivylė.

LIETUVOS IR SOVIETŲ RUSIJOS PREKYBINIAI SANTYKIAI

Paskiausiai žymiai sustiprėjo Lietuvos ir Sovietų Rusijos prekybiniai santykiai. Mes perkam iš sovietų benzina, kai kurias galanterijos prekes ir t. t. Šiomis dienomis mūsų atstovas Maskvoje Baltrušaitis buvo priimtas sovietų prekybos komisaro Rozenholco ir jie tarėsi dėl Lietuvos ir Sovietų Rusijos prekybinių santykių.

SARO KRAŠTAS GALUTINAI GRAŽINTAS VOKIETIJAI

Šiomis dienomis paskutinės anglų kariuomenės dalys galutinai apleido Saro kraštą ir jį perdavė Vokietijai. Šia proga ten buvo nuvykęs pats Hitleris, kuris pasakė kalbą. Europos spauda ta progą rašo, kad Prancūzija galėtų rasti priemonių kraštą laikyti savo rankose, jeigu ji tuo būtų buvusi suinteresuota, tačiau ji nenorėjo turėti svetimą kūną savo valstybėje, kuris galėtų privesti prie provokacijų iš vidaus.

LENKIJA NEATSISAKO PRANCŪZIJOS DRAUGYSTĖS

Lenkų spauda cituoja lenkų valstybės prezidento žodžius, kad Lenkija neatsisako nuo savo draugystės su prancūzais. Tai padarė keistą išpūdį politiniuose sluoksniuose, nes iš vienos pusės lenkai draugauja su prancūzų didžiausiu priešu, o iš kitos štai palanki prancūzams deklaracija. Už tai ir nurodoma, kad lenkų politika niekuomet nebuvo ir nėra pastovi.

ŠVEDŲ POLITIKAS APIE KLAIPĖDOS REIKALUS

Švedų politikas ir publicistas Söderberg išleido šiomis dienomis knygą apie švedų — vokiečių santykius. Šis politikas pasipiktinęs vokiečių grobuoniškais tikslais. Vėliau jis nurodo, kad švedai nieko bendro neturi su šių dienų germanais ir jokios giminystės, kaip tai tvirtina vokiečiai, tarp jų nėra. Pagaliau autorius paliečia Klaipėdos reikalus ir tvirtina, kad švedams svarbu, jog Klaipėda liktų prie Lietuvos amžinai. Be to, jis dar priduria, kad ir teisėtumo ir teisingumo pagrindais kraštas priklauso Lietuvai, nes jis lietuvių. Todėl visa Europa, pasak autoriaus, yra Lietuvos pusėje šio ginčo atžvilgiu. Tenka pažymėti, kad tai yra ne vieno žmogaus nuomonė, bet viešoji švedų nuomonė šiuo reikalu. Autorius tik konkretizavo švedų visuomenės nusistatymą Klaipėdos reikalu.

KARO TARNYBOS PAILGINIMO REIKALAS PRANCŪZIJOJE

Prancūzijoje paskiausiai pradėta akcija dėl karo tarnybos laiko pailginimo. Karo vadovybė ir šiaip žymieji politikai reikalauja karo tarnybos laiką pailginti. Spauda pabrėžia, kad šie reikalavimai yra pagrįsti prancūzų vidaus politika ir nėra nukreipti prieš kurią nors valstybę.

ABISINIJOS KARIUOMENĖ

Abisinija arba Etiopija vadinama sena imperija Rytų Afrikoje. Dabar, kai tarp Abisinijos ir Italijos kilo konfliktas, kuris gali pasibaigti karu, visos Europos dėmesys atkreiptas į Abisiniją. Tai yra didelis kraštas 1.120.400 km² ploto turintis apie 12.000.000 gyventojų. Kariuomenė taikos metu buvo skaitoma arti 50.000 karių, tačiau dabar, anglų laikraščių žiniomis, kariuomenėje yra arti 200.000 karių.

Dėl konfliktų Italijos kolonijų ir Abisinijos pasienyje belgų laikraščiai prisimena, kad Abisinijos kariuomenė visiškai reorganizuota belgų karininkų pastangomis. Belgų karo misija išvyko į Abisiniją dar 1930 metais, kitais metais ten pat nuvyko dar daugiau belgų karininkų. Šiuo laiku belgų instruktoriai yra ne tik Abisinijos sostinėje Addis-Abeboje, bet ir bemaž visose provincijose. Abisinijos kariuomenės dalims rengti netoli sienos įrengta stovykla — poligonas. Ji įsteigta ir vadovaujama belgų karininkų. Be to, Abisinijos kariuomenėje taip pat yra instruktorių ir iš rusų baltųjų armijų karininkų emigrantų tarpo.

Laidžia Kar. Štabo Sp. ir Švt. Skyrius

Redaktorius mjr. Balčiūnas

SKELBIMŲ KAINA pagal susitarimą. Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės aikštė, „Karys“. Telef.: per Kar. Štabą 56 nr. KAINA: visiems metams 8 lt., 6 mėn. 4 lt., 3 mėn. 2 lt., 1 mėn. 1 lt. Užsieny, be Vokietijos, Latvijos ir Estijos, dvigubai.

Ginklo pajėga visuose kraštuose yra tas tvirtas pagrindas, ant kurio laikosi tautos saugumas ir visos šalies tvarka

Valstybės Prezidento kalba, pasakyta kovo 1 d. pradedant mokslą generalinio štabo karininkų kursuose

Augštosios karo mokyklos skiriasi nuo visų kitų augštųjų mokyklų daugiausia tuo, kad jos ypatingai specialios, ir tuo, kad jų teorija glaudžiai sutapusi su praktika. Jų tikslas siauras, bet gilus — paruošti ginklo pajėgų vadovybę, o priemonės labai plačios: jų ieškoma visose mokslo srityse. Karo mokslas verčia sau tarnauti visokius technikos išradimus, visokius patyrimus, dėl to jis šiuo metu daugybe linkmių išsišakojęs.

Didžiosios tautos turi įvairių mokyklų karininkams ruošti: pėstijos, kavalerijos, artilerijos, aviacijos, intendantūros ir dar kitokių, o mes lietuviai, nebūdami gausingi, neįmanome taip plačiai šakotis karo moksle, mes neturime tam reikalui lėšų, dėl to tenkinamės augštaisiais karininkų kursais, atstojančiais mums karinę akademiją, per kurią, kaip per kokią prizmą, turi pereiti mūsų karinio mokslo šviesa. Čia sutelkti visokių ginklo rūšių rinktiniai vyrai, gerai pasireiškę kariniame patyrimo, kurie turi atspėti trumpu laiku tai, kas kitur padaroma nesiskubinant. Mums tenka stingriau dirbti ir veikiau stiprinti karinę vadovybę.

Mūsų Universitetas ir mūsų Žemės Ūkio Akademija yra susirūpinę, kad netrukus priauklės tiek mokyto jaunimo, kad jam nebus kur pasidėti. Augštajai mūsų Karo Mokyklai, davusiai tik vieną karininkų laidą, dar netenka sielotis tokiu rūpesčiu; priešingai, ji susirūpinusi, kada galės užpildyti aibę spragų kariuomenės vadovybėje. Čia vis dar tebėra tikrai didelis nepriteklis. Kai kituose kraštuose ne tik kariuomenės dalių vadai ir jų padėjėjai, o ir kuopų ir eskadronų vadai yra išėję augštąjį karo mokslą, tai mums tolimas idealas, į kurį artėjant reikia dar ilgai laukti. Tatai žinodami, mes turime labai vertinti šiuos savo augštuosius karininkų kursus. Jų tikslas yra duoti klausytojams naujausių karo technikos žinių, tinkančių ginklo pajėgoms vadovauti.

Tačiau ne vien technikinės žinios, ne vien jų teorija, priderinta praktikai, yra svarbu karininkams: lygiai svarbu ir auklėjimo problemos. Karininkas privalo būti ne tik išmaningas vadas mokytojas, bet ir didis pedagogas - auklėtojas. Juk jis gauna savo žinion jaunuolių 21 metų iš įvairių socialinių sluoksnių, visokio ūpo ir visai auklėto, ir iš tos skirtingos medžiagos jis turi sudaryti vieningą pajėgą, kuri įprastu jausti valstybės visumoje vieningą tikslą, būdama paklusni savo augštajai vadovybei. Va koks nepaprastai didis ir atsakingas karininko auklėtojo uždavinys!

Drausmė, susiklausymas, drąsumas ir pasiryžimas — šitai didžiosios kario dorybės. Aš manau, kad šie Augštieji Kursai tinkamai įvertins tuos karinio auklėjimo dėsnius teorijos bei patyrimo šviesoje.

Be to, atsiminkime, kad ginklo pajėga visuose kraštuose yra tas tvirtas pagrindas, ant kurio laikosi tautos saugumas ir visos šalies tvarka, atsiminkime, kad baisių netvarkų išivyraudavo ten, kur tas pagrindas neatsilaikydavo prieš vėtras, atnešamas nedrauginių vėjų, kur neatsispirdavo jis pikto srovių nerimo bangoms, šiokio ar tokio siauto išjudintoms. Lietuva yra tokiame žemės plote, kur niekuomet nestigdavo (ir dabar nestinga) visokių mums nepalankių vėjų iš visų šonų, dėl to ir mūsų kariuomenės vadovybei reikia ypatingo budrumo ir ypatingo atsparumo turėti. Juk ne kartą yra tekę Lietuvai pergyventi mažų ir didesnių nuodingo oro virpėjimų, skaudžiai palietusių jos tvarką, iš kurių dera pasimokyti mums būti atsargesniems, ir dėl to nuolat tenka saugoti toji brangi mūsų sritis, kuri vadinasi kariuomenė, — saugoti nuo visokių pasalos gundymų, šiokiais ar tokiais sumetimais kartojamų.

Laimė, kad mūsų jaunimo prieauglys, stojąs kariuomenės eilėsin, turi nepaprastai gerų savybių: rimtą mūsų šaliai valandą pasireiškia visu savo būdo rimtumu, niekur ir niekam nepasiduoda klaidinamas. Tai tikra mūsų tautos viltis! Toks geras jaunimas geros vadovybės rankose neįveikiama mūsų tautos pajėga. Kol vadovybė tinkamoje augštumoje budės, tol ginklo pajėgos sritin pro jokią plyšį neprasisvers joks klastingas sriautas. Šitai esant bus karių mokymo ir auklėjimo egzaminas išlaikytas prieš mūsų tautą ir prieš kitus kraštus.

Aš giliai įsitikinęs, kad tie mūsų vyrai, turį nemažą karinio patyrimo, dabar stoję augštojo karinio mokslo eiti, mokysis dideliu ryžtu ir didele energija, nenuobodžiaudami, o visa siela jam atsidėję, — mokysis rūpestingai ir, baigę užbrėžtą mokslą, sustiprins karinės vadovybės gretas, siekdami to idealo, kurs skelbia: **Mūsų ginklas, mūsų mokslas — Lietuvai Tėvynei!**

Šitais linkėjimais, mieli karininkai, baigiu savo žodį šiame jūsų iškilmingame susirinkime, ir dar priduriu: kad ramia sąžine, gera valia ir vinkliu protu sektųsi jums toliau mokytis, turint prieš save stiprią Lietuvos paveikslą su tvirta ginklo pajėga, kuri suteiktų mūsų kraštui ir mūsų tautai tikrą saugumą.

Kun. Ign. Česaitis,
Karo technikos štabo kapelionas

Šv. Kazimieras pionierių globėjas?

Pionieriai jau yra pasirinkę savo globėju šv. Juozapą. Mat, šv. Juozapas tikrai yra buvęs stalius, dailidė. Ar jis mokėjo tiltus statyti, kelius tiesti? Gal būt. O kad mūsų globėjas nemokėjo urvinių, sprogdinimo darbų dirbti, o juo labiau telefonų tiesti, tai jau visiškai aišku. Bet vistiek jis pionieriams yra artimiausias: vartojo dailidės įrankius, juos apsodino ir galando, medžius tašė, čia galą smailino kūgiu, ten keturiomis, trimis briaunomis ir t. t.

Bet kai kuriems mūsų kariams kilo mintis, ar šv. Kazimieras, mūsų tautietis, negalėtų būti pionierių globėju? Atsakyti nelengva.

Kas kalba už šv. Kazimiero kandidatūrą į pionierių globėjus?

Šv. Kazimieras yra lietuvis. Ketvirtoji Jogailos žmona, Lietuvos kunigaikštė Sofija Alšeniškė, pagimdė du sūnus: Vladislovą ir Kazimierą. Pirmasis, Lenkijos, o paskui ir Vengrijos karalius, šv. Kazimierui dėdė, antrasis tėvas. Šv. Kazimiero tėvas valdė Lietuvą. Žuvus broliui, buvo pakviestas į lenkų karalius. Vedė moterį Elžbietą, Austrijoje, Vengrijoje ir Čechijoje viešpatavusio ciesoriaus Alberto Habsburgo dukterį. Iš jos susilaukė 6 sūnų ir 5 dukterų. Šv. Kazimieras, antrasis karaliaus Kazimiero sūnus, gimė Krokuve 1458 metais spalio 3 dieną. Nuo 1475 m. šv. Kazimieras gyvena Lietuvoje. Lietuvos didikai per seimą, laikytą Breste 1478 m., karštai prašo karalių, kad vieną savo vyresniųjų sūnų skirtų Lietuvos didžiuoju kunigaikščiu ir atiduotų jam valdžią. Bet tėvas nenorėjo paleisti valdžios iš savo rankų ir nuo 1479 m. persikelia gyventi į Lietuvą, kur gyvena ir šv. Kazimieras iki savo mirties 1484 m. kovo 4 d. Mirė Gardine turėdamas 26 metus. Per šitą laiką (1475—1484) šv. Kazimieras, dvejus metus pavaduodamas savo tėvą, valdė ir Lenkiją (1481—1483).

Šv. Kazimieras buvo karys. Habsburgų ciesorių giminė, viešpatavusi Vengrijoje ir Čechijoje, išmirė. Karalaičio motina Elžbieta, sesuo buvusiojo Vengrijos ir Čechijos karaliaus Ladislovo, liko artimiausia tų kraštų paveldėtoja ir jų sostus norėjo įgyti savo sūnui. Tėvas Kazimieras 1471 m. pasiuntė savo jaunutį sūnų su 12,000 samdytos kariuomenės užimti Vengrijos sostą. Šis žygis, deja, nepavyko ir Kazimieras grįžo namo.

Šv. Kazimieras globoja Lietuvos kariuomenę. 1518 m. didelė Maskvos kariuomenė apgulė svarbią Lietuvos pilį Polocką, esančią žiemuose nuo Vilniaus, Dauguvos upės krašte. Lietuvos kariuomenei, kuri teturėjo 2.000 savanorių, vadovavęs Goštautas, atėjus pilies ginti, negalėjo persikelti per patvinsią Dauguvą. Tada jai pasirodęs ant balto žirgo baltu apsiaustu raitelis, kurs, paraginęs kariuomenę drąsiai kovoti, pirmas įjojo į upę ir parodė brastą, kuria kariuomenė lengvai persikėlė per upę. Nepažįstamo raitelio veda, Lietuvos kariuomenė išblaškė daug didesnę už save Maskvos kariuomenę ir išgelbėjo apgultą Polocką. Mūšiu pasibaigus, lietuviai nebesurado nepažįstamo

savo padėjėjo ir tada tik suprato iš kai kurių žymių turėję švento savo karalaičio pagelbos.

Taip atpasakoja šį įvykį istorikas A. Alekna. Kun. P. Skarga tepažymi, kad šv. Kazimieras su baltu apsiaustu pasirodęs be žirgo ir nurodęs kariuomenei brastą sakydamas: „Šičia paskui mane eikite.“ O K. V. V., Encyklopedyja Powszechna, XIV t., 519 p. dar sako, kad mūsų žuvo net 7,000 priešų karių.

Tas pats autorius ir kun. P. Skarga mini, kad po metų Maskvos kariuomenė, tik dar didesnė (60.000), įsiveržė į mūsų kraštą jį teriodama. Mūsiškiai ir vėl priešą įveikę, nors 2.000 kariuomenės teturėdami. Ir šiuo atveju pasirodęs šv. Kazimieras baltu apsiaustu apsiautęs.

Kitas autorius kun. A. Lipnickis kalba apie Vilniaus karvedį Joną Karolį Katkevičių, kurs, besiruošdamas kovon su švedais prieš Karolį Sudermanietį, išklausęs šv. mišių šv. Kazimiero koplyčioje, jo globai savo kariuomenę pavesdamas ir ant altoriaus gulintį ir pašvęstą kurdą iš vyskupo Benedikto Voinos priėmęs, švedų kariuomenę visiškai sutriuškines.

Neturiu pirmųjų šaltinių, pagal kuriuos galėčiau patikrinti šituos stebuklingus pasakojimus. Oficialūs šventu pripažinimo aktas, kurį galima rasti bolandistų Acta Sanctorum, daug ką galėtų praskleisti. Šiaip ar taip, kadangi šv. Kazimieras yra Lietuvos valstybės globėjas, jis nuosekliai yra ir mūsų kariškų jėgų globėjas. Ar jį būtų galima pavadinti pionierių globėju — pats vienas spręsti nedrįstų, o ypač, kad pionierių bataliono vadas yra Juozas.

Tačiau tikėkime, kad šv. Kazimiero dvasia globos mūsų kariuomenę ir ją stiprins, ypač kai reikės ginti savo tėvynę nuo priešų ir žygiuoti į pavergtąjį Vilnių, kur mūsų kariai, atsiklaupę prieš jo altorių, džiaugsmingais balsais užgiedos *Te Deum laudamus*.

Karo aviacijos priešlėktuvinės apsaugos sekejų pratimai
Rukšnaičio foto

Kazys Inčiūra

Baltasis raitelis

Šv. Kazimieras pasirodo prie Dauguyos.

Prieš Rusų viešpatį, prieš Joną Žiaurųjį
pietuos, rytuose, vakaruos, šiaurėje
šarvuoti geležim lietuviai
kovot už savo būvį
per girių glūdumas slaptas
žygiuoja, traukia per dienas.

Ne grobio viesulu širdys jų tenkinas, —
išvaduot trokšta įkaitus kankinius,
todėl narsa jų širdys plasta
sugniužint priešo kląstą
ir grįžt tėvynėn su daina:
klestėki, motin Lietuva!

Priejo Polocką, Dauguvą mėlyną —
tai nedalia jiems, tai pasivėlino! —
Patvinus Dauguva plačioji,
kaip marios tyvuliuoja:
nei keltuvo ir nei brastos —
tik vandens, vandens be ribos.

Neviltis apėmė karį ir karvedį —
nėr kas kariuomenę didžiąją perveda.
Verpetų šiurpulingi vingiai
tik sukas siautulingai.
Teks grįžt su gėda į namus
ir kęst žiauriuosius puolimus.

Anapus upės siaubingai patvinusios
žiburius regi nakties palapinėse. —
Tai priešai džiūgauja, puotauja —
plėšimą rengia naują.
Šiurpiuosius įkaičių klyksmus
nustelbia nuotolis tamsus.

— Viešpatie didis, atgręžk savo dešinę,
Tavo galybių stebuklo nūn prašome! —
Pulkai, kaip varpų laukas, svyra,
ant žemės kniumba vyrai,
užlaužtos rankos iš dangaus
stebuklo tikisi staigaus.

Erdvėj išvydo jie Raitelį Baltąjį —
leidžias jis leidžias, lyg debesų valtyje,
spindįs ant balto žirgo joja
šviesos srovėj gausiojoj,
su vainiku skaidrių žvaigždžių
jis nusileidžia tarpan jų.

„Čia mane atsiuntė jūsų tikėjimas.
Kelkitės, broliai, maldoj sutvirtėjome!
Nėra kliūtis, taurieji vyrai,
ko širdys trokšta tyros.
Taif drąsiai sekite mane —
į kraštą vesiu jus aną!“

Pamojo dešine — bangos siaubingosios
tartum dvi girios skirias sustingusios,
ištysta kelias ir keliu tuo
kareivos ima griūti,
nustebę žvelgia atgalios —
jau kitoj pusėj Dauguvos.

Kazys Inčiūra

Šv. Kazimiero kariuomenė

Kas ten bilda, kas ten dunda, net žemelė dreba? —
Tai Kazimiero kareiviai keliasi iš grabo.

Šventi vyrai iš po Kauno, iš urvų slaptųjų
keliasi Velykų naktį, kelias stebuklingi.

Šarvai blizga nenešioti, nevertoti skydai
gyvomis sidabro aukso lelijomis žydi.

Greitai lekia plieno kulkos, greitai — mintys blaivos,
dar greičiau — ugniniai vyčiai, užburti kareivos.

Tiltus jiems išgrindžia žvaigždės Nemune sukrite —
kaip iš karstų nesikelti tėviškės lankyti?!

Šaukia jie balsais gyvųjų ir verpetais narstos,
lyg norėdami čia likti — nebegrižti karstuos. . .

Tik per šimtą metų kartą, tiktai naktį šventą
tau valia nors trumpą mirksnį draug su jais gyventi.

Lietuvos visų bažnyčių jiems varpai tad gaudžia,
užburbėję, užpelėję jiems vargonai siaudžia.

Kai ta iškilnė aptilsta, raiteliai sujoja
Nemuno ir Neries upių santakon erdviojon.

Jų tarpe pasirodo jaunas karaliūnas —
kieta ašutinė dengia baltąjį jo kūną.

Lelija jo rankoj žydi, aureolė tviska,
kupinas šventos ramybės jis apžvelgia viską.

Kaip balandžiai ten apstoja raiteliai jo šaunūs.
Taria jis žodžius slaptuosius, peržegnojęs Kauną:

— Vilniuj guli kaulai mano, Vilniuj karstas mano,
mano mintys, kaip paukšteliai, vis čionai plevena.

Po Kaunu urvų slaptųjų pasirinkom rimtį —
nors per šimtą metų kartą mirksniui čia atgimti.

Lyg nematomieji kryžiai pakelėj sustoję, —
budim tėviškės sargyboj, budim amžinojoj.

Mano ginklas nepraliejo mano brolio kraujo,
tat man lemta vadovaut jums, laukti žygio naujo.

Daug vargų gyvieji kenčia, daug vaidų patyrė, —
dar ne metas stot pagalbon, šviesūs Dievo vyrai.

Kai užklups didžiausias vargas, kai aptems jiem saulė,
mes pakilsim — nugalėsime visą jiems pasaulį.

Kilo grumtynės stovykloj nustebusioj,
tartum užklupo juos dvasios nelabosios. —
Pakriko priešų eilės gausios.
O saulė, nusiprausus,
už girių kilo tolimų
klaudytis pergalės giesmių.

— Šventas Kazimierai, patrone šventasai,
atnešei pergalę žemei mūs kentusiai! —
Bet Raitelis skliautų ruimingų
aušros žaroj pradingo.
Varpai aidėjo tolumoj —
danguj, miškuos ir Dauguvoj.

Generalinio štabo kursų II laidos atidarymas

Kovo 1 d. Karininkų Ramovėj iškilmingu aktu buvo pradėta Vytauto Didžiojo Karininkų Kursų gen. štabo karininkų skyriaus antrosios laidos mokslo pradžia. Tame akte dalyvavo Valstybės Prezidentas A. Smetona, kuris atvyko lydimas kr. aps. ministerio, susisiekimo ministerio, kariuomenės vado, kariuomenės štabo viršininko, universiteto rektoriaus prof. Roemerio. Salėje jau laukė aukštieji karininkai, kursantai ir kiti dalyviai.

Pirmininkaująs iškilmingam posėdžiui kariuomenės vadas gen. št. plk. Raštikis atidarė posėdį ir pabrėžė, kad čia yra pažymima dvigubas aktas: pirmiausia, V. D. K. K. gen. št. karininkų skyriaus antrosios laidos mokslo pradžia ir, antra, kariuomenės intendantų kursų mokslo pradžia, nes tasai darbas nebuvo dar pažymėtas, nors patys kursai jau keli mėnesiai varo savo mokslą.

Po šios trumpos įžangos tarė savo žodį Valstybės Prezidentas. Jo kalbą skaityme anksčiau.

Paskum kalbėjo krašto apsaugos ministeris gen. ltn. Šniukšta. Jis priminė tą lietuvių norą ir veržimąsi į mokslą iš sena. Tačiau ne visi dėl lėšų stokos sugeba tą mokslą išėti. Geresniesiems, rinktiniams, padeda valstybė. Bet mūsų valstybė maža ir neturtinga. Ji, suteikdama galimybės išėti aukštąjį karo mokslą, žino gerai, kad jos egzistencija bus užtikrinta tik josios tikrų sūnų kariškąja drąsa ir, kas svarbiausia, jų kariškojo mokslo įsigijimu.

Todėl, — kreipėsi p. ministeris į kursantus, — šiandien jūs esate prizo laimėtojai. Kiekvienas jūsų esate iš 100.000 gyventojų vienas, kursai gali praeiti aukštojo karo mokslo kursą ir įsigyti reikalingų karo tarnybai žinių, kad užimtų vadovaujančias vietas kariuomenėje.

Baigdamas p. ministeris pareiškė savo pageidavimą, kad už tą valstybės dovaną kursantai dėstomąjį mokslą studijuotų su aukštaitišku entuziazmu ir žemaitišku užsispyrimu, o išėję, pasinaudodami įgytomis žiniomis, kad sustiprintų kariuomenės drausmingumą, susiklausymą ir vieningumą.

V. D. universiteto rektorius prof. Roemeris pasveikino, kaip Lietuvos mokslo atstovas, ir, įvertindamas visą tą darbą ir pajėgas, kurios skiriamos Lietuvos laisvės išsaugojimui racionalizuoti ir stiprinti, pareiškė tiek mokomajam personalui, tiek kursantams V. D. universiteto pagarbą ir širdingą draugišką simpatiją.

Kariuomenės vadas gen. št. plk. Raštikis pasakė ilgesnę kalbą. Pirmiausia jis pažymėjo tą mūsų, karių, džiaugsmą, kad jau turime dvi aukštąsias karininkų mokyklas, kurios savo darbu ir susitvarkymu visai atitinka užsibrėžtąjį tikslą.

Generalinio štabo kursai — pasakė plk. Raštikis, — jau turi pas mus praktiką. Ši kelių metų praktika parodė, kad iš tų kursų išėję karininkai yra visiškai gerai pasirengę. Todėl, tobulindami savo generalinio štabo kursus, be abejo, susilauksime visiškai rimtos ir geros mūsų aukštosios karo mokyklos.

Bet, — pabrėžė toliau — mes, pradėję rengti pas save Lietuvoje generalinio štabo diplomuotus karininkus ir tuo būdu perėję prie vienodo diplomuoto karininko parengimo, negalime visiškai atsisakyti nuo už-

sienio generalinio štabo akademijų. Mums ne vistiek kas tose akademijose dabar daroma, kokios naujos problemos sprendžiamos, kokie nauji metodai nagrinėjami ir kokios naujos taktiškos bei strategiškos pažiūros ten gvildenamos.

Tai svarbu žinoti, kad kitų patyrimas galima būtų pritaikyti ir savo lietuviškose sąlygose. Dėl to, kaip pareiškė kariuomenės vadas, ateinančią vasarą ar rudenį bus siunčiami bent po vieną iš dabartinių kursantų į užsienio geresniausias akademijas.

Kaip žiūrį kariuomenės vadas į generalinio štabo kursų uždavinį ir tikslą, nusakė šiais žodžiais:

„Kaip kursų vadovybės, kaip lektorių, taip ir visų kursantų, be abejonės, laukia didelis, intensyvus, sunkus, atsakingas ir labai svarbus darbas.

Mes turime pateisinti visas viltis, kuriomis į mus žiūrį, ir tas lėšas, kurias valstybė skiria. Juk iš mūsų tarpo, baigus mokslą, bus parinkti mūsų kariuomenės vadai, kuriems bus patikėtos, gal ne šimtu, bet tūkstančių gyvybės ir, gink Dieve, jei vienas bei kitas iš mūsų dėl savo netinkamo pasirengimo pasirodytų šiems uždaviniams netikęs ir pražudytų mums patikėtas gyvybes. Bet aš tikiu, kad to nebus.“

Baigdamas iškilmingą aktą, kariuomenės vadas kvietė visus savo pasiryžimui sustiprinti atsistojus išklaudyti vieną iš seniausių ir gražiausių mūsų lietuviškų giesmių: Lietuviais esame mes gimę.

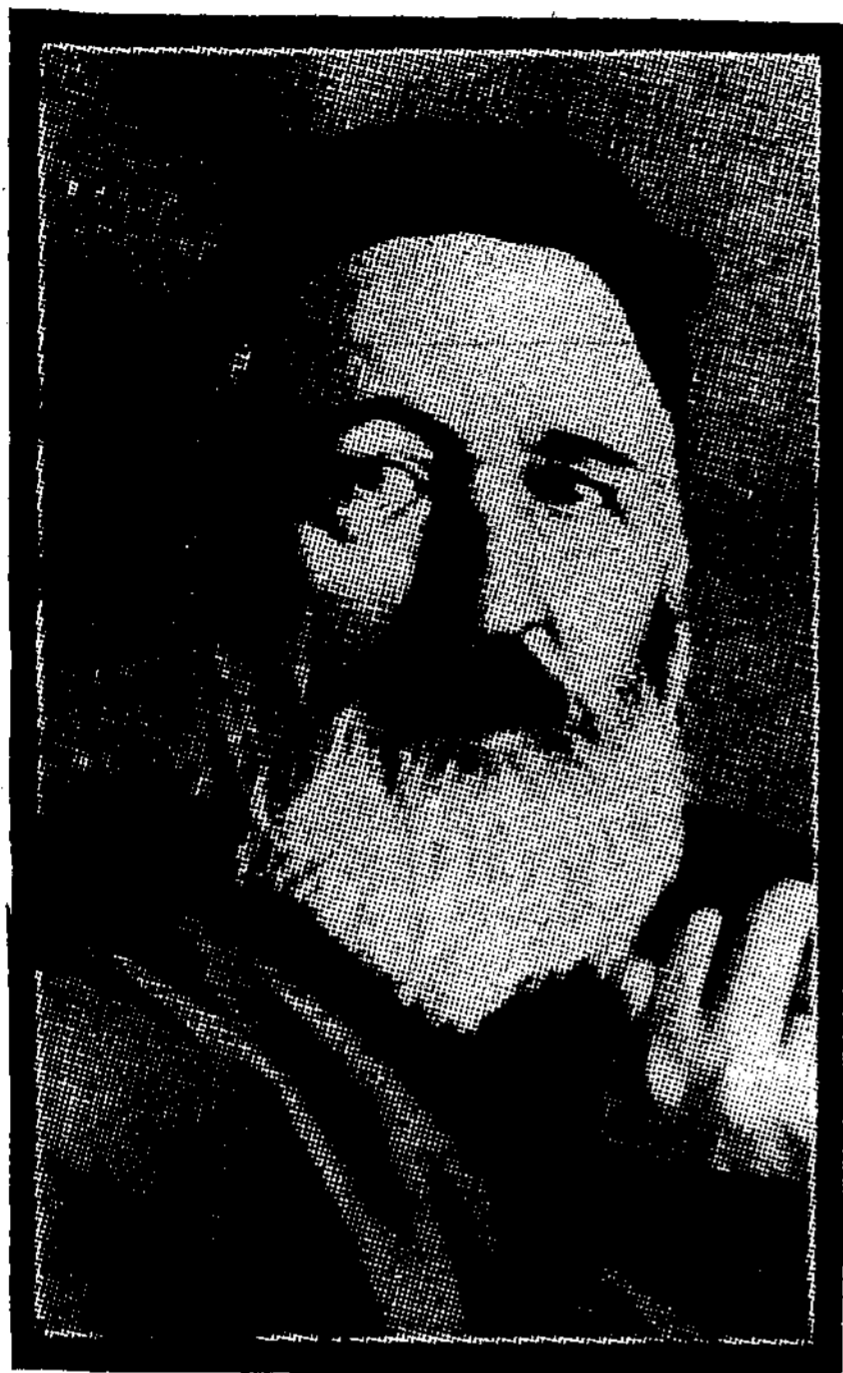
Naujasai Kaunas — VI. Putvinskio gatvės dalis

Gaižučio foto

Mūsų rašomosios kalbos tėvas

(Jono Jablonskio 5 m. mirties sukaktuvėms)

Kiekvienas gerai žinome Jono Jablonskio vardą, daugelis iš jo mokėmės gimtosios kalbos ir rašto. Tai

Jonas Jablonskis,
mūsų rašomosios kalbos tėvas

vyras, kuris teisingai vadinamas mūsų rašomosios kalbos tėvu. Jis gimė 1861 m. vasario 21 d., Šakių ap., Būblelių valsč., Kubilių kaime. Mirė 1930 m. vasario 23 d. Palaidotas Kauno kapinėse.

Jonas Jablonskis norėjo mus išmokyti gimtosios kalbos. Tai buvo jo gyvenimo ir darbo kelias, kuriuo jis visą laiką ėjo ir mus juo vedė. Jis susistematino mūsų rašomąją kalbą, sudarydamas gana tikslią jos gramatiką. Ši gramatika, dabar jau nors iš dalies ir taisytina, yra mūsų kalbos mokslui pagrindas, nes ji paremta mūsų gyvąja kalba ir senoviškais raštais. Jablonskis kūrė rašomosios kalbos gramatiką, griežtai laikydamasis žmonių šnekamosios kalbos. Rinkdamas gramatikai medžiagą, jis kelias vasaras pėsčias keliavo po visą Lietuvą, tirdamas mūsų kalbos tarmes. Dėl to susirgo kojų paraližu. Nuo 1917 metų ligi mirties Jablonskis jau nebepaėjo ir buvo vežiojamas ratukuose.

Jonas Jablonskis buvo labai prisirišęs prie savo tautos ir jos žmonių. Jo širdyje degė karšta „aušrininkų-varpininkų“ tėvynės meilė ir augo viltis, kad Lietuva netrukus pabus ir bus laisva. Todėl ir jo kalbos darbas buvo glaudžiai susijęs su tautos išlaisvinimo darbu.

Savo miklia plunksna Jablonskis parašė daug publicistinių straipsnių ano meto laikraščiuose ir žurnaluose, kuriuose lietuvių tautą šaukė pabusti iš ilgų amžių snaudulio. Jis džiaugėsi visais tais lietuviais, kurie svetimose šalyje eidami mokslus nepamiršo gimto-

sios kalbos. Jablonskis dar 1883 m. sako: „Jauni lietuviai, grįždami iš mokslaviečių vidutinių ir aukštųjų sugrįžta su tikra savo giminės ir kalbos meile, norint visą mokslą svetimose kalboje ir svetimose dvasioje yra gavę. Pagirtinas yra jų išsilaikymas ir neužšaldymas ir menkiausias dalies meilės tėvynės.“

Dabar visi Jono Jablonskio raštai yra išleisti atskiromis knygomis. Vienoje jų prof. Balčikonis, vertindamas didžiojo mokytojo reikšmę ir jo darbus, sako: Jablonskis mūsų tautai yra vienas iš didžiausių vyrų, kurie kada buvo. Už nuopelnus, padarytus lietuvių kalbai, jis amžinai paliks tautos atminime. Kol mūsų kalba skambės tarp šios žemės giminių, tol ji, jo apvalyta nuo svetimų šiukšlių, išskaidrinta ir praturtinta naujais žodžiais, kartų kartoms skelbs jo vardą. Iš prastos kaimiečių susižinojimo priemonės, kuria buvo laikoma lietuvių kalba, jis beveik per pusę šimto metų nepaliaujamo darbo padarė ją tobulu minties įrankiu, tinkančiu vartoti visose kultūriškai organizuoto gyvenimo srityse.“

Jablonskis nenurimo ligi mirties šaukdamas: „mokykitės savo kalbos, mes žeminame save ir savo kalbą, nemokėdami lietuviškai kalbėti ir galvoti!“ Jis griežtai smerkė visus mūsų rašytojus ir laikraštininkus, kurie nesilaikė gimtosios kalbos dėsnių. Kuo smarkiausiai Jablonskis gynė lietuvių kalbos teises nuo visų tų, kurie drįso jas mindžioti. Netaisyklingai rašyti, jo nuomone, buvo nuodėmė.

Nors jau penkeri metai, kai amžinastin nukeliavo Jonas Jablonskis, bet mes neturime pamiršti savo didžiojo gimtosios kalbos mokytojo, jo žodžių ir raginimų, kurie yra kilę iš jo pasiaukojimo ir tyros, lietuviškos širdies.

J. Senkus

„Suomen Sotilas“ Lietuvai

Suomių kariškas laikraštis „Suomen Sotilas“ Nr. 3 (mūsiškai K a r y s) žymiai padidintas ir paskirtas Lietuvai, pagerbiant mūsų Nepriklausomybės šventę vasario 16 dieną.

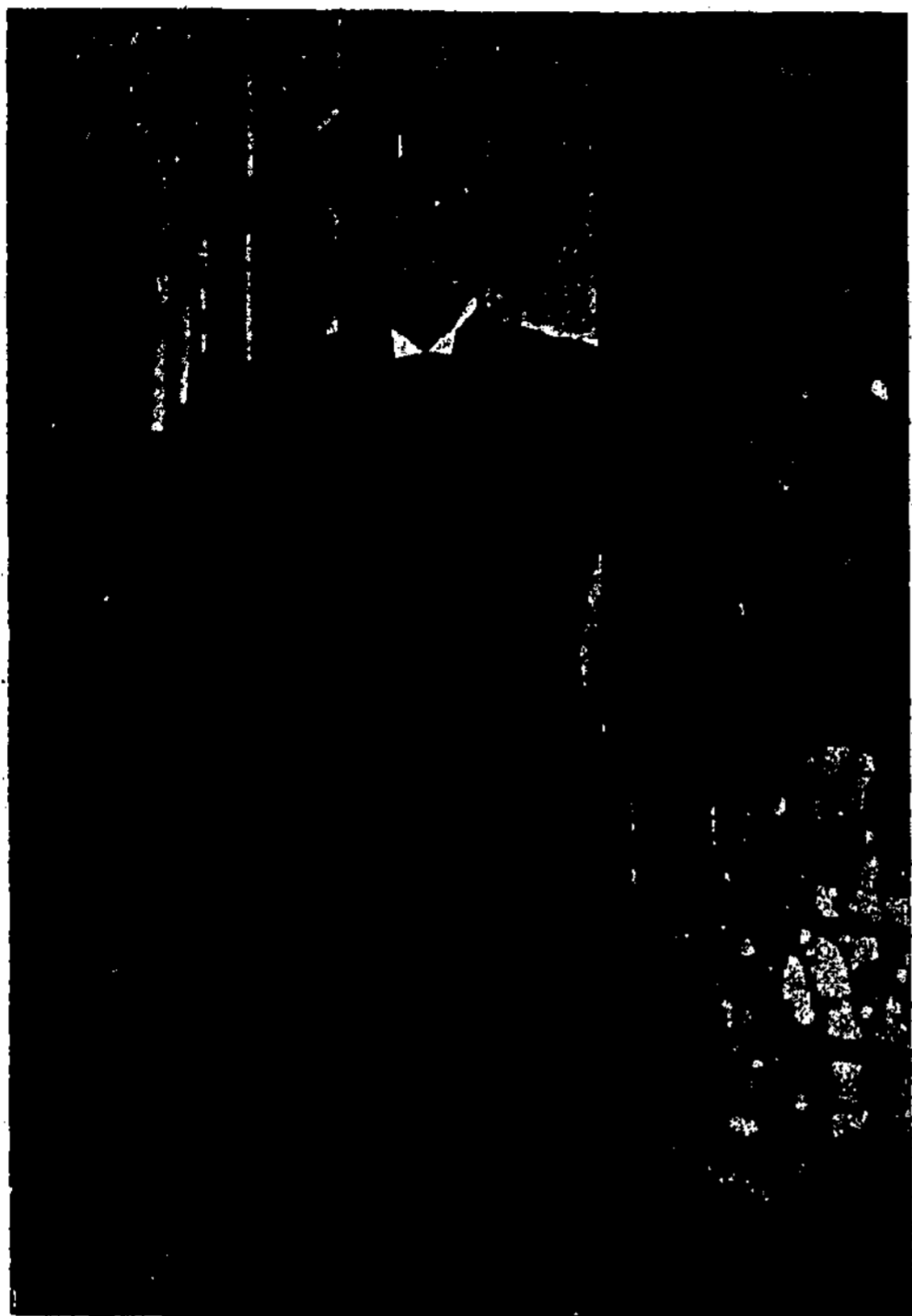
Už tą gražų ir reikšmingą numerį turime būti dėkingi Lietuvos draugams — mūsų garbės konsului Helsinky ponui R. Öller'ui ir „Suomen Sotilas“ vyriausiam redaktoriui pulko pastoriui R. Tiivola'ui. Tik jų pastangomis, dideliu palankumu Lietuvai ir rūpesčiais susilaukėme šiomet jau antrojo tokio numerio.

Tai tikrai sveikintinas ir šektinis pavyzdys, kaip savieji supažindinami su kito krašto svarbesniais įvykiais, asmenimis, gyvenimu, darbu, krašto gynimo organizavimu ir t. t. Suomijos kareiviai ir kiti skaitytojai iš straipsnių ir daugelio rinktinių gražių iliustracijų daug arčiau pažins mūsų Lietuvą, jos kariuomenę, istoriją ir žmones.

Laikraščio viršelį puošia ryškus, įspūdingas Lietuvos Valstybės Prezidento A. Smetonos atvaizdas. Pradžioj lyg viršelinė, smulkesnė medžiaga. Čia trumpi aprašymai ir atvaizdai šių žmonių: generalinio Lietuvos konsulo Helsinky R. Öller'io, kpt. R. Ingelius, Suomų karo atstovo Lietuvai, gen. št. plk. Jakučio — Lie-

Čekoslovakijos Prezidentui T. Masarykui 85 metai

Kovo mėn. 7 dieną ne tik Čekoslovakijoje, bet ir už jos sienų plačiai minimas daug nusipelnusio Čekoslovakijos valstybės vyro ir prezidento T. Masaryko vardas. Tą dieną apvaikščiujama jo 85 metų amžiaus sukaktis.

T. Masarykas
Čekoslovakijos prezidentas

Visas ilgas T. Masaryko gyvenimas, nuo vaikystės kaimo vežiko šeimoj ligi senatvės prezidento rūmuose, buvo ištisa darbo ir trūso grandinė, sunerta iš tų grandžių, kurias pats Masarykas nukalė, kaip savo ir savo tautos gyvenimo kūrėjas.

Savimila šitam žmogui buvo visai svetima. Nepaliaujamu darbu jis kėlė savo „aš“ tik todėl, kad tai reikėjo jo tautiečiams. Besirūpindamas kitų gerove, jis pamiršdavo savo paties gyvenimo malonumus ir ištaigingumą.

tuvos karo atstovo Pabaltijo valstybėms ir Suomijai ir mjr. Balčiūno — Kario redaktoriaus.

Tituliniam puslapy ministerio pirmininko J. Tūbelio ir krašto aps. min. gen. ltn. Šniukštos atvaizdai. Toliau eina platesni visuomeniško pobūdžio aprašymai. Čia aprašytas gyvenimas, darbai ir nuopelnai Lietuvai: mūs Valstybės Prezidento A. Smetonos, generolo Silvestro Žukausko, kariuomenės vado gen. št. plk. Raštikio. Įdėtas ilgokas straipsnis apie Lietuvos Šaulių Sąjungą.

Dar toliau eina šie straipsniai: plk. ltn. Laurinaičio — Lietuvos kariškosios istorijos bruožai. Elisabeth Lisitzin — Didysis Lietuvos Kun. Gediminas ir jo laikai ir Tannenbergo kautynės 1410 m. Lietuvos karo invalidų organizacija. Ltn. Urbanavičiaus — Lietuvos

Per visą savo gyvenimą T. Masarykas mokėjo gražiai derinti kasdieninį sistemingą darbą su betarpiško aktyvaus veikimo užsidegimu ir liepsnojimu, kai tatau reikėjo.

Ir jo mokslo ir publicistikos darbuose, ir vėliau atsakingoj valstybinio darbininko dirvoj dažniausiai šitie savumai pasireikšdavo. Jame labai nuostabiai suderintas ir analitinis mokslininko protas, ir politinio veikėjo užsidegimas, ir valstybinio žmogaus išmintis.

Dėl to T. Masarykas dažniausiai ne tik numatydavo pasaulinių įvykių raidą, kaip tyrinėtojas ir mokslininkas savo pašamonės jutimu suvokdavo tuos įvykius, bet ir surasdavo juose geriausią savo tautai ir savo kraštui poziciją.

Tasai analitinis pašamonės jutimas paskatino T. Masaryką didžiojo karo pradžioje savo noru emigruoti į užsienius, kad tenai išplėstų savo tautos išlaisvinimo darbą ir organizacijas, nes čia matė geresnias sąlygas ir palankesnių aplinkybių.

Būdamas užsieniuose ir rengdamas čekoslovakų tautos išlaisvinimui dirvą, T. Masarykas pirmiausia stengėsi sudaryti konstruktyvius centrus, atramos punktus, ant kurių paskum galėtų pradėti valstybės statymo darbus.

Tokie punktai buvo Čekoslovakijos nacionalinė taryba Paryžiuje — pirmosios Čekoslovakijos vyriausybės pirmavaizdis, ir čekoslovakų kariuomenė, aktyviai dalyvavusi didžiajam kare santarvininkų pusėj.

Taikus ir taikos šalininkas T. Masarykas suprato ir gerai supranta kariuomenės reikšmę, kaip valstybės pagrindą, kaip būtiną gynimosi priemonę. Todėl ir laisvės kare jis kuo daugiausia dirbo, kad pirmiausia gerai būtų suorganizuota kariuomenė, kuri čekoslovakams iškovojo laisvę karo lauke.

Per 85 savo amžiaus metus T. Masarykas yra praejęs ypatingą gyvenimo kelią. Bet dar svarbiau yra tai, kad ir dabar prezidentas T. Masarykas, jau 86 metus pradėjęs, kupinas energijos, dvasios pajėgumo ir gyvai domisi visais šių dienų gyvenimo įvykiais ir problemomis, kaip ir seniau, savo kovos metu.

Šiandie ir mes prisidedam prie tos čekoslovakų tautos šventės ir savo linkėjimais jungiamės su jų džiaugsmu.

karo mokykla. Kpt. Jodaugos — Kaip parengiami Lietuvos kareiviai. St. Butkaus — Lietuvos kareivis Nepriklausomybės kovų metu. Kpt. Jodaugos — Lietuvos karininkų parengimas ir Lietuvos kariuomenės puskarininkų išauklėjimas. Plk. ltn. Kuizino — Lietuvos kareivio kultūrinis auklėjimas. Dipl. teisininko gr. J. Jasiukevičiaus — Taip gyvename dabar. Elisabeth Lisitzin vėl straipsnis, kuriame aprašomas Pažaislio vienuolynas, jo istorija ir meno turtai.

Įdėtas iš „Kario“ Vikt. Miliūno feljetonas: Kaip Skripka tapo slidininku. Baigiama S. Marcinkevičienės-Putvinskaitės straipsniu: Lietuvos moteris Nepriklausomybės kovų metu.

Iš viso šiame „Suomen Sotilas“ n-ry įdėta 84 iliustracijos. Visos iš Lietuvos gyvenimo.

Lenkų vyriausiojo štabo viršininkas Rygoje

Vasario 26 d. lenkų vyriausiojo štabo viršininkas gen. Gonsiorowski's, lydimas II skyriaus viršininko plk. Englisz'o, mjr. Aksentowicz'iaus ir adjutanto kpt. Horosz'o, atvyko į Rygą. Rygos stoty svečius sutiko latvių kariuomenės štabo viršininkas gen. Hartmanis su savo padėjėjais plk. Rozenšteinu ir gen. Franciu, Rygos įgulos viršininkas Virsaitis, kiti aukštieji karininkai ir garbės sargyba su vėliava ir orkestru.

Gen. Gonsiorowski's aplankė karo ministerį gen. Balodį, kariuomenės vadą gen. Berkį ir kariuomenės štabo viršininką gen. Hartmanį, o brolių kapinėse iškilmingai padėjo vainiką su Lenkijos tautinių spalvų juosta. Be to, jis įteikė Polonia Restituta ordinus: kariuomenės vadui gen. Berkiui, Daugpilio karo apygardos viršininkui gen. Bangerskiui, aviacijos inspektoriui plk. Baško, Vidžemės artilerijos pulko vadui plk. Šenfeldui, raitininkų pulko vadui plk. Bukui, kariuomenės kapelionui kun. Apkalnui, karo ministerio adjutantui plk. lt. Mednitui, kariuomenės štabo mokyto skyriaus plk. Milevskiui, Dobelės pėst. pulko plk. lt. Bebriui ir raitininkų pulko kpt. lt. Karkliniui.

Karo ministeris gen. Balodis svečiams pagerbti surengė pietus ir pietų metu pasakė kalbą, kurioje priminė lenkų ir latvių kariuomenių bendradarbiavimą vaduojant Latgalę, ir pažymėjo: „Kautynių laukuose užsimezges draugiškumas tęsiasi ir dabar, ir šio draugiškumo nenutrauks jokios pašalinės įtakos; tai geriausiai parodo svečių atvykimas“. Gen. Gonsiorowski's, atsakydamas į šią kalbą, pacitavo J. Pilsudskio žodžius, pasakytus prieš 15 metų Daugpily, ir pareiškė vilties dėl tolesnių gerų santykių su latviais.

Kariuomenės vadas gen. Berkis, kuris buvo surengęs pas save vakarienę, be kitko pareiškė: „Mumyse tebėra kuo geriausi atsiminimai iš tų kovų laikų ir tvirto draugiškumo saitai sieja mus su mūsų kautynių draugais. Draugiškumo saitai gerėja ir tęsiasi toliau“. Atsakydamas į šią kalbą gen. Gonsiorowski's pareiškė ypatingo dėmesio dėl neseniai įvykusių Daugpilio atvadavimo sukurtųjų iškilnių, per kurias buvo rodoma lenkams didelio nuširdumo.

Gen. Gonsiorowski's savo palydovų ir latvių kariuomenės vadovybės lydimas, aplankė Valmieros ir Rygos pėstininkų pulkus ir Vidžemės ir sunkiosios artilerijos pulkus.

Vasario 28 d. gen. Gonsiorowski's, iškilmingai palydėtas, išvyko į Taliną. Spaudos atstovams jis pareiškė, kad jo kelionės tikslas esą ne politikos dalykai. Jis atvykęs tik kaip karys pas karius. Be to, jis labai gyrė latvių kariuomenę, jos drausmę, tvarką ir t.t.

„Latvijas Kareivis“, sutikdamas gen. Gonsiorowski, vasario 26 d. 48 nr. vedamajame taip rašo: „Baltijos valstybių sąjungai jos tikruosius pamatus padėjo kariai; latvių ir estų kariai savo bendromis kovomis, iš pradžių faktiškai ir tik po to juridiškai, įsteigė Latvijos ir Estijos sąjungą, kaip Baltijos valstybių sąjungos dalį. Kovos laukuose sudarytas draugingumas išyra rečiau, negu bet kuris kitas, ir tik kurių nors nepaprastų, nenugalimų aplinkybių sudrumstas. Toks kovos laukuose gimęs draugingumas mus sieja ir su kitais kaimynais. Šią aplinkybę mums tenka prisiminti šiandien, kai drauge su kariuomenės vadovybe mūsų karių šeima savo kasdieninių kelių žymion vieton gali priskirti Lenkijos kariuomenės vyriausiojo štabo viršininko atvykimą. Dėl šio atsilankymo mes visiškai galim prisijungti prie lenkų kariuomenės oficiozo konstatavimo, kad Lenkija su Latvija, Estija ir Suomija yra senoje draugystėje ir kad su šiomis valstybėmis Lenkiją riša ekonominiai ir politiniai reikalai, vieno-

dos pažiūros į daugelį Rytų Europos dalykų ir bendra laisvės meilė, o su Latvija net ginklų brolybė, kuri susidare kautynių laukuose, kovojant dėl nepriklausomybės. Taip pat mes galime patvirtinti, kad niekas taip nesustiprina draugingumo ir nelaiduoja taikos, kaip bendra kalba tarp atskirų tautų karių. Lenkų kariuomenės oficiozas pareiškia vilties, kad gen. Gonsiorowski'o kelionė į Baltijos valstybes dar labiau pagilins draugiškus santykius tarp šių valstybių kariuomenių ir sustiprins draugingumą tarp Lenkijos, Latvijos, Estijos ir Suomijos. Kiek ši viltis liečia mus, tai mes, kaip ir kadaise, galime tvirtinti, kad draugiškos pagalbos rankos, kurią mums garbingoji lenkų kariuomenė ištiesė nepriklausomybės kovų metu, mes nesame užmiršę ir ištiesiam savo su tokiu pat nuširdumu, nuolat pageidaudami, kad tas sutarimas, kuris yra tarp mūsų, augtų ir plėstųsi dar giliau ir stipriau“.

Tas pats laikraštis, išlydėdamas gen. Gonsiorowski kovo 1 51 nr. vedamajame rašo: „Garbingoje lenkų kariuomenėje yra daug mūsų draugų nuo tų laikų, kai lenkų ir mūsų kariuomenės petys į petį kovojo dėl bendrų dalykų — laisvės ir nepriklausomybės. Nors daug metų praėjo nuo bendrųjų kovų, bet mūsų karių šeima nėra užmiršusi lenkų pagalbos vaduojant Latgalę. Šioje nuotaikoje įvyko ir Lenkijos kariuomenės vyriausiojo štabo viršininko atsilankymas. Jeigu mes esame užmiršę neapykantą savo buvusiems priešams, tai tuo labiau turime kuo nuširdžiausiai paspausti savo talkininkų ranką. Taigi šiuo atžvilgiu suprantamas ir mūsų dėmesys dėl gen. Gonsiorowski'o atsilankymo. Kaip karys prie kario, jis buvo atvykęs pas mus atsakydamas į mūsų kariuomenės štabo viršininko Varšuvos vizitą, ir, kaip karys kari, mes jį sutikome ir išlydėjome draugiškoje nuotaikoje. Be reikalo kai kurie sluoksniai gali aiškinti šį atsilankymą kitaip, negu iš tikrųjų buvo.“

Jei šis atsilankymas iš vienos pusės parodė mūsų karių troškimą gyventi drauginguose santykiuose su visais savo kaimynais, tai iš antrosios pusės jis paliudijo ir lenkų karių norą palaikyti kautynių laukuose užsimezgiusius santykius. Su pasitenkinimu galime konstatuoti, kad tokią nuomonę dėl šio atsilankymo yra pareiškę tie mūsų draugai, kurie žino karių taikingo bendradarbiavimo reikšmę ir asmeninio kontakto minčių pasikeitimo vertę. Vienas antrą pažindami ir vienas iš antro mokydami mes galime tik patys stiprinti savo jėgas. Atsimindami tą didelį vaišingumą, kuris buvo parodytas mūsų kariuomenės štabo viršininkui Varšuvoje, mes būsim laimingi, jeigu ir lenkų svečiai bus įsitikinę, kad bendrųjų kovų dvasia tebėra mūsų atmintyje, kad mes gerbiame lenkų kariuomenės garbę ir laimėjimus ir kad vienintelis mūsų tikslas yra taika ir mūsų nepriklausomybės saugojimas ir stiprinimas draugingai santykiuojant su savo kaimynais“.

Ulona grįžta iš lauko pratimų

K. B.

„Liktiniams puskarininkiams atlyginti įstatymą“ paskelbus

I.

Pr. m. „Kario“ 46 n-ryje mano straipsnyje „Naujo liktinių puskarininkių atlyginimo įstatymo belaukiant“ buvo nurodyti senos liktinių puskarininkių atlyginimo sistemos netobulumai ir išdėstyti naujo liktiniams puskarininkiams atlyginti įstatymo projekto pagrindiniai bruožai. Dabar Vyriausybės Žinių 470 numeryje (eil. 3297) paskelbtas ir patsai „Liktiniams puskarininkiams atlyginti įstatymas“. Tad pravartu būtų panagrinėti, kiek jo nukrypta nuo mano atpasakotų to įstatymo projekto bendrųjų bruožų. Kas šituo klausimu domėjosi, tam iš Redakcijos atsakymų, idėtų „Kario“ 51—52 n-ryje, teko, tur būt, pastebėti, jog įstatyme ne viskas liks taip, kaip buvo atpasakota. Tenka tačiau konstatuoti, jog tų „nukrypimų“, nors ir žymių (esminių) bendrai yra ne per daug, o kas svarbiausia, — kad daugumas jų projektą ne pablogino, bet, priešingai, pagerino. Panagrinėsime tad tuos „nukrypimus“, — tiek vienus, tiek ir kitus.

II.

Bendruosiuose dėsniuose niekas nepakitėjo — viskas liko taip, kaip buvo projekte. Nuolatinio atlyginimo skiltyje tų pakitėjimų jau randame.

Pirmiausia — pagrindinė alga. Ji buvo projektuojama nustatyti tik apie dukart tiek, kiek pirmiau buvo, o dabar, kaip matome iš įstatymo (str. 12), nustatyta žymiai daugiau, negu 2 kart tiek, būtent: jaun. puskarininkui 170 lt. (buvo 60 lt.), vyr. puskarininkui 210 lt. (buvo 90 lt.) ir viršilai 255 lt. (buvo 120 lt.). Šitas įstatymo pagerinimas, palyginus su projektu, būtų visai apčiuopiamas, jei ne išskaitymai biudžetui subalansuoti, kurie vis dėlto palikti. Bet apie tai vėliau.

Toliau — butai. Čia pakitėjimas palietė butpinių normas, kurios nevedusiems liko kiek sumažintos; tačiau vedusiems nepaliesta (str. 16). Be to, vietovių atžvilgiu įgulos liko suskirstytos į 3 grupes, kiek kitaip, negu buvo projektuojama, būtent: 1) Klaipėdos kraštas (buvo Klaipėdos kraštas ir užsieniai), 2) Kauno miestas ir užsieniai (buvo tik Kauno miestas) ir 3) kitos vietos (taip ir buvo). Šitas suskirstymas yra pritaikintas prie „Karininkų atlyginimo įstatymo pakeitimo“ (Vyr. Ž. Nr. 470, eil. 3296) nustatyto įgulų suskirstymo (str. 20); šitoks suvienodinimas visiškai suprantamas.

Tasai suvienodinimas palietė ir kitas sritis. Iš eilės — **vaikų priedai.** Projektu buvo numatyta mokėti vaikų priedus tik ligi 17 metų amžiaus. Dabar įstatymas papildytas ta prasme, kad, jeigu vaikai dėl pastovių fizinių ar psichinių trūkumų negali užsidirbti reikalingų gyvenimui lėšų ir tėvų išlaikomi, tai priedas mokamas ir ligi 21 metų amžiaus (str. 25).

Rūbų klausimas išspręstas palankiau, negu kad buvo iš pradžių projektuojama. Kaip matome, įstatymo nustatyta, jog naujai priimtiems į tarnybą puskarininkiams duodama 220 litų pašalpa išėginiams rūbams įsigyti; be to, per visą tarnybos laiką jiems bus duodama visa tarnybinė danga (taigi, ir baltiniai), kaip tikrosios tarnybos kareiviams (str. 23). Įstatymo nustatyti dar rūbapinigiai civiliniams rūbams įsi-

gyti tiems puskarininkiams, kurie komandiruojami tarnybos reikalais į užsienį: vasaros sezonui — 300 lt., žiemos sezonui — 500 litų (str. 24). Normos, atrodo, visai pakankamos.

Tai ir viskas, kas galima būtų pasakyti apie „nukrypimus“ nuo projekto įstatymo nustatytame nuolatiniam atlyginime. Kaip matome, beveik visi tų „nukrypimų“ (išskyrus butpinius nevedusiems) yra padaryti atlyginimo pagerinimo linkme.

Atsitiktinio atlyginimo skiltyje pakitėjimų, palyginus su projektu, arba vadinamų „nukrypimų“ randame mažiau. Dalis jų padaryta tuo pat suvienodinimo tikslu su „karininkų atlyginimo įstatymo“ atitinkamais dėsniais (pavyzdžiui, str. 35 punktą 4, str. 40 ir kitą). Kitus pakitėjimus gal tiksliau būtų pavadinus pataisomis. Kelias tokias pataisas matėme **kelpinigiuose.** Būtent: Projekte buvo numatyta, jog kelionės išlaidas bus apmokamos: plentais — 40 ct., kitais keliais — 45 ct. kilometrui; įstatymu nustatyta jog kitais keliais — 50 ct. kilometrui (str. 36). Toliau, projekte buvo numatyta nustatomąją liktiniams puskarininkui lengvatą — keliaujant geležinkeliais savo lėšomis mokėti už III klasės bilietą $\frac{1}{3}$ kainos — taikinti jo žmonai ir vaikams nuo 10 iki 21 metų amžiaus; o dabar įstatymo nustatyta, jog toji lengvata bus taikoma žmonai ir vaikams nuo 10 iki 17 metų (str. 43). Ši pataisa jokios praktiškos reikšmės neturės, nes nebus, tur būt, tarnyboje tokių liktinių, kurie turėtų vaikus, vyresnius kaip 17 metų; šiais, matyti, sumetimais pataisa ir padaryta.

Kėlimosi pašalpos paliktos, kaip buvo projekte. Bet ir čia yra maža pataisėlė: projekte buvo numatyta, jog keliamų į kitas tarnybos vietas puskarininkių mantos pervežimo išlaidos į stotį ir iš stoties bus apmokamos po 5 lt. už kiekvienus 200 kg., o įstatymu nustatyta, kad šitos išlaidos apmokamos po 6 lt. už 200 kg. (str. 49).

Tiek dėl pataisų. Kaip matome, ir čia jos beveik visos padarytos pagerinimo linkme.

Iki šiol buvo daug nesusipratimų su Valstybės kontrole dėl gydymo valdžios lėšomis liktinio puskarininkio šeimos narių — žmonos ir vaikų. Šis klausimas įstatymo dabar išspręstas ta prasme, jog puskarininkiai, jų žmonos ir vaikai ligi 17 metų amžiaus Lietuvoje gydomi valstybės lėšomis. Be to, nustatyta, kad, jei puskarininkio nuolatinė tarnybos vieta yra užsienis, tai jie visi gydomi ir užsienyje (str. 55). Toks pat dėsnyje įrašytas ir į „karininkų atlyginimo įstatymo pakeitimą“ (str. 53¹).

Įstatymo įteisintas dar mirusiųjų liktinių puskarininkių laidojimas valstybės lėšomis (str. 56), kas iš pradžių įstatymo projekte nebuvo numatyta. Įstatymo patvirtinta dar ir tai, kad liktinių puskarininkių vaikai už mokslą valstybės išlaikomose mokyklose nemoka, tačiau su sąlyga — jei patenkinamai mokosi (str. 57). Sąlyga — visai natūrali.

Baigiamuosiuose nuostatuose (str. 58) patvirtinta liktinių puskarininkių teisė gauti „virštarnybinių puskarininkių įstatymo“ § 20 numatytos pašalpos dalį, proporcingą ištarnautam nuo paskutinės pašalpos gavimo dienos ligi šiam įstatymui pradėdant veikti laikui. Tačiau čia pat pabrėžta, kad toji pašalpa bus išmoka-

ma puskarininkiams tada, kai sueis pagal virštarnybinį puskarininkių įstatymą pilnos pašalpos mokėjimo terminas. Vadinasi, kas pilną pašalpą būtų išstarnavęs šiais metais, tas atitinkamą jos dalį gaus šiais metais, kas ją būtų išstarnavęs, sakysime, 1937 metais, tas atitinkamą jos dalį gaus 1937 metais ir t. t. Ši sąlyga nustatyta, matyti, biudžetinais sumetimais, nes kitaip nebūtų prasmės pašalpų išmokėjimą atidėlioti keletriems metams. Turint galvoje šių metų valstybės biudžeto sudarymo sunkumus, tenka sutikti, jog toji sąlyga buvo neišvengiama.

Dėl tos pat, tur būt, priežasties neišvengiamai teko palikti liktiniams ir išskaitymus biudžetui subalansuoti (str. 59 p. 2), nors įstatymo projektą rengiant buvo numatyta kitaip. Užtat, šiam sunkumui kiek palengvinti, liko padidinta pagrindinė liktinių alga, apie ką jau minėjau. Manau, jog ir patys liktiniai supranta, kad atleisti juos nuo išskaitymų biudžetui subalansuoti dabar, kada kitiems (valdininkams ir karininkams) tie išskaitymai didinami, — būtų netikslu ir neteisinga.

Be išskaitymų biudžetui subalansuoti, įstatymo palikti ir kiti iki šiol veikiantieji suvaržymai — švenčių priedo nemokėjimas ir tam tikrų % atskaitymai iš mokamų dienpinigių, kelpinigių ir kėlimosi pašalpų (str. 59, p. 1). Šitie suvaržymai taikomi visiems, todėl visiškai natūralu, kad jie palikti ir liktiniams puskarininkiams.

Šiam įstatymui vykdyti Krašto Apsaugos Ministerio bus išleistos taisyklės (str. 60), kuriomis, reikia manyti, bus smulkiau paaiškintos kai kurios bendros įstatymo vietos ir duoti reikalingi nurodymai.

Nors buvo projektuota, kad įstatymas veiks nuo 1935 metų sausio 1 dienos, tačiau, matyti, dėl techninių kliūčių jo paskelbimas pavėluotas ir todėl jis veikia tik nuo 1935 m. vasario m. 1 dienos.

Dar kelios pastabos dėl liktinių puskarininkių

Dažnai tenka pastebėti mūsų „Kary“, kad daug kas yra suinteresuoti liktinių puskarininkių ateitimi ir kiekvienas ją savotiškai apibrėžia. Būtų geriau, kad šiandien apie tai daugiau išsirtartų senesnio amžiaus žmonės, kurie esti daugiau patyrę gyvenime ir daugiau pažįsta kaimyninių valstybių komplektavimo kadra. Kad ir paėmus š. m. „Kario“ 3, 4 ir 5 nr. nr. ir juos atidžiai paskačius, rasime tik tuščias pasakas. Kiekvienas autorius stengiasi patiekti savo sumanymus bei pageidavimus. Rimtai įsigilinę į tuos jų pageidavimus, rasime iš jų tik keletą ar porą tinkamų, o visa kita nerimta. Rimtas likt. šiandien tuos jų straipsnius išnagrinėjęs ir pergalvojęs, maža tiesos juose ras.

Vienas autorius iškelia savo sumanymus labai gražius ir žavingus, bet nuvažiuoja į dausas ir jo sumanymai pasilieka tuščia svajone. Antras autorius irgi siūlo gražius sumanymus, bet ir čia, rimtai įsigilinus, šių dienų likt. pusk. gyvenime pritaikyti negalima. Kas ne mūsų, svetimo nesisavinkim. Svetima metodika netinka mūsų kraštui. Reikia pirmiau savo parengti ir taikyti mūsų gyvenimui. Medžiagos turim pakankamai, tik mokėkime ją išnaudoti.

Jeigu paimsim trečią autorių ir rimčiau įsigilinsime į jo straipsnį, tai vėl nieko rimto nerasime. Gal jis žinktų prieš 8 metus, bet ne šiandien. Reikia

III.

Baigiant tenka pastebėti, kad naujai paskelbtas „Liktiniams puskarininkiams atlyginti įstatymas“ savo pagrindiniais bruožais daugiausia atitinka projektą, kuris mano buvo atpasakotas pr. metų „Kario“ 46 numeryje. Ten mano buvo nurodytas ir naujo įstatymo tikslas, būtent: iš vienos pusės liktinių puskarininkių atlyginimą sutvarkyti taip, kad jis būtų juo paprastesnis, tobulesnis ir kad šitaip galima būtų išvengti visų tų nesusipratimų, kurie atsiradavo prie buvusios atlyginimo sistemos, ir iš kitos pusės, tinkamai sutvarkyti pačių liktinių būseną ne tik tarnaujant jiems kariuomenėje, bet ir iš jos išėjus. Ten pat mano buvo pareikšta nuomonė, jog projektuojamoji liktinių puskarininkių atlyginimo reforma tą tikslą pasieks. Kadangi įstatymas savo pagrindiniais principais, kaip išsiaiškino, projektui atitinka, tai nėra abejonės, kad ir įstatymo tikslas bus pasiektas. Tačiau, tikslui pasiekti, vieno „Liktiniams puskarininkiams atlyginti įstatymo“ dar nepakanka. Liktinių pensijų ir pašalpų reikalui sutvarkyti reikalingas atitinkamas „karių pensijų įstatymo“ pakeitimas, nes įstatymas numato (str. 54), kad pensijos ir pašalpos jiems mokamos „karių pensijų įstatymu“. Teko girdėti, kad toks pakeitimas Ministerių Kabineto jau esąs priimtas. Lauksime jį pasirodant įstatymu. Maža ir to. Reikalingas dar atskiras liktinių puskarininkių tarnybos įstatymas, kuriame būtų plačiai aptarta liktinio tarnyba: įstojimo tarnybon sąlygos, tarnybos eiga, avansavimas (pakėlimas į aukštesnį laipsnį), tarnybinės teisės ir pareigos, paleidimo iš tarnybos sąlygos ir kt. Teko girdėti, kad toksai įstatymo projektas jau rengiamas. Lauksime ir jį pasirodant įstatymu. O tuo tarpu džiaugiamės jau paskelbtuoju įstatymu, kuris iš tikrųjų liktinių būseną žymiai pagerins.

pasakyti, kad dabartinė liktinio puskarininkio paskirtis visai kitokia, negu anksčiau, todėl ir seną iešmą taikyti nevertėtų. Kas tiko anksčiau, netinka šiandien. Autorius, tur būt, pažinęs ankstybesnį liktin. pusk. gyvenimą, sumanė savotiškai jį apibrėžti.

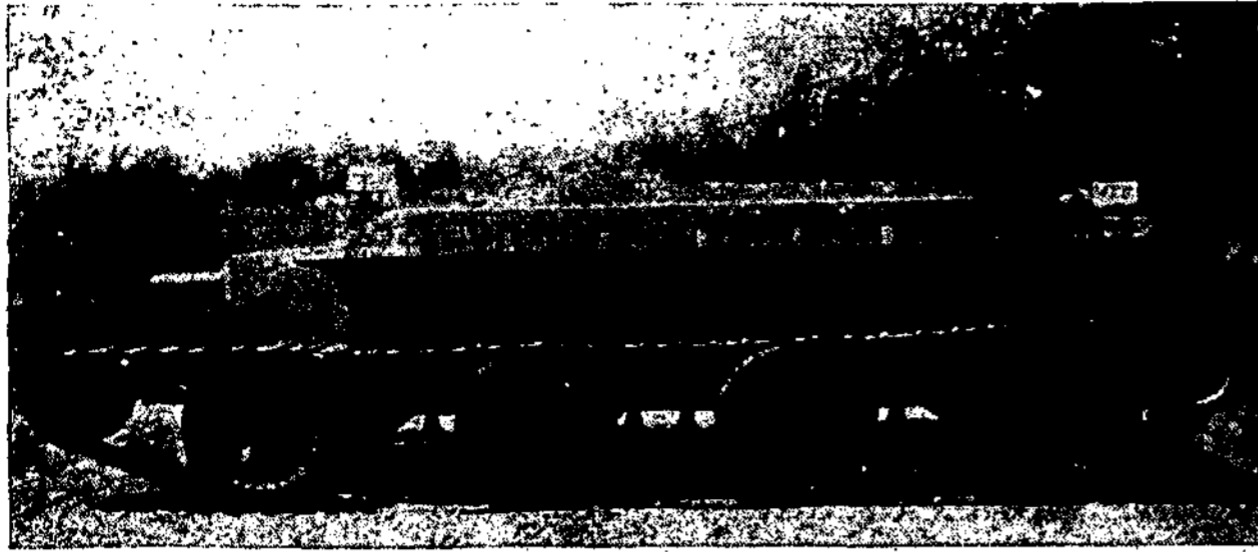
Jeigu visa tai trumpai suglausime ir įvertinsime, tai galima pasakyti, kad liktinis visai taip nesvajoja kaip autoriai mano. Jie aiškiai žino, ko šiandien iš jų reikalauja vadovybė ir žino savo paskirtį, ko pavojaus valandą iš jų bus pareikalauta. Apie tai netenka aiškiau pasakoti. Kad liktinis šiandien dirba pasiaukojęs, netenka abejoti. Todėl laikas būtų mesti svajones ir imtis rimtesnio darbo.

Kiek liktiniai yra užsitarnavę, jiems vadovybė atsilys, o jie savo darbais bei triusu neapvils. Dėl naujo įstatymo nereikėtų tiek daug sielotis, nes nekompetentingiems asmenim apie tai projektus tiekti tuščias darbas. Viena, kad tokį įstatymą rengia ne jauni žmonės be praktikos, bet jau pagyvenę, su geru patyrimu. Todėl spėlioti, ar jis bus geras, ar blogas, nėra prasmės. Nieko nėra pasaulyje amžino, tad ir įstatymas negalės būti amžinas. Vėliau gali pasikeisti ne tik vienas įstatymas, bet keli jų.

Likt. vyr. pusk. B. Činokas

Pokarinis tankų tobulėjimas

Tankas yra naujoviškas ir galingas šarvuotis. Pasirodė jis didžiojo karo kautynių laukuose. Tuomet dar jis nebuvo tobulas ir negalėjo tinkamai pasireikšti. Užtat labai smarkiu tempu eina pokarinis tankų tobulėjimas. Šių dienų tankų savybės, galima sa-

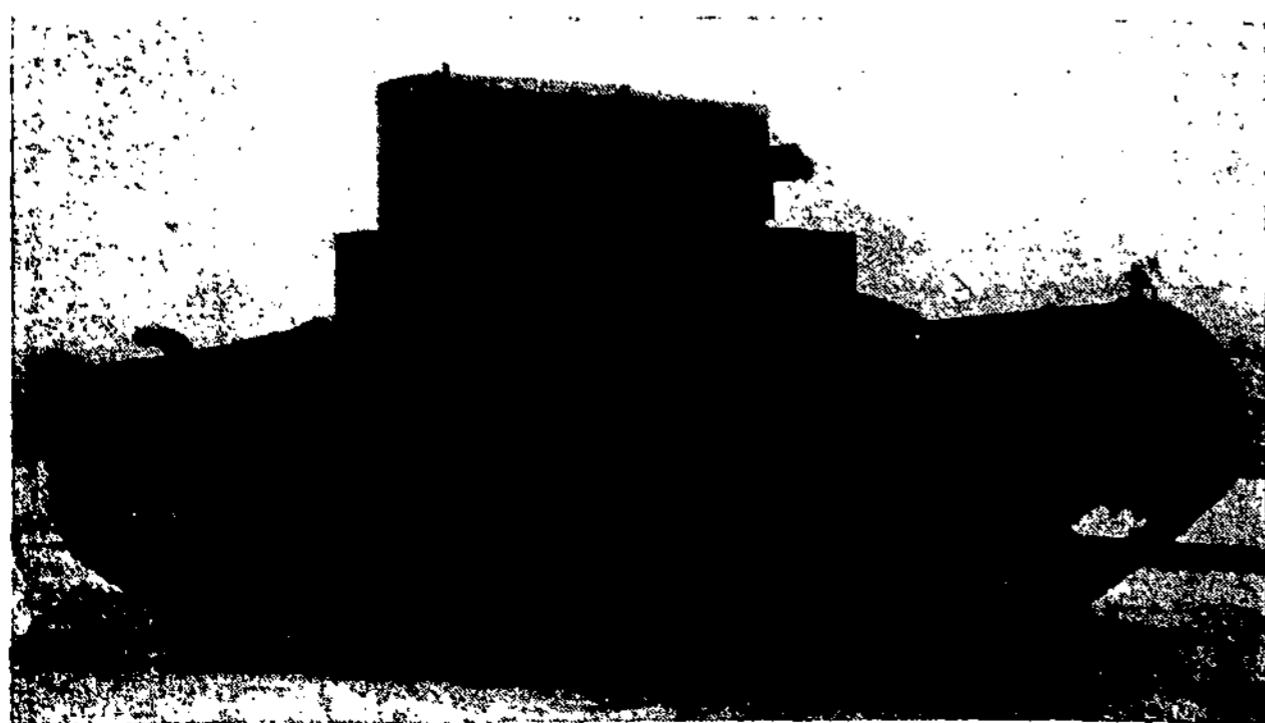

Amerikos tankas „Cristi“, kuris lengvai numeta vikšrą ir gali važiuoti ratais

kyti, jau seniai praaugo reikalavimus, kuriuos jiems statė vadai didžiojo karo kautynių laukuose, veikiant jiems drauge su pėstininkais. Šiandien jie savo judrumu atsipalaidavo nuo pėstininkų. Todėl įvairių šalių kariškieji autoritetai kelia klausimą: ar tikslu kautynėse vartoti drauge su pėstininkais greitai einančius brangius ir turinčius didelę kaunamąją galę tankus? Šis klausimas įvairiose šalyse įvairiai sprendžiamas. Jų nušvietimui pažvelkime, kaip eina Jungt. Amerikos Valstybėse, Anglijoje ir Prancūzijoje pokarinis tankų tobulėjimas.

Jungt. Amerikos Valstybėse aktualus tankų panaudojimo klausimas sprendžiamas diferenciališkai, t. y. amerikiečiai mano, kad rėmimui pėstininkų kautynėse reikia naudoti patobulintus 1917 metų pavyzdžio tankus. Jų svoris — 6 tonos. Maksimalus greitis — tik 8,5 km per valandą. Vidutinis greitis keliais dieną — 6,5 km, naktį — 2,5 km. Vidutinis greitis laukais dieną — 5 km, naktį — 1,5 km. Tankas nugali: vietovės nelygumus — iki 40° statumo, griovius — 2,2 m pločio, kieto grunto upelius ir balas — 60 cm gilumo. Jo šarvų storis — 8—16 m/m. Apginkluotas — 1 sunk. kulkosvaidžiu, arba viena 37 m/m patranka.

Bet iš to nereikia daryti išvados, kad J. A. V. kariuomenėje naujoviškų tipų tankų visai nėra. Jų yra visokeriopų rūšių ir kuo įvairiausios paskirties.

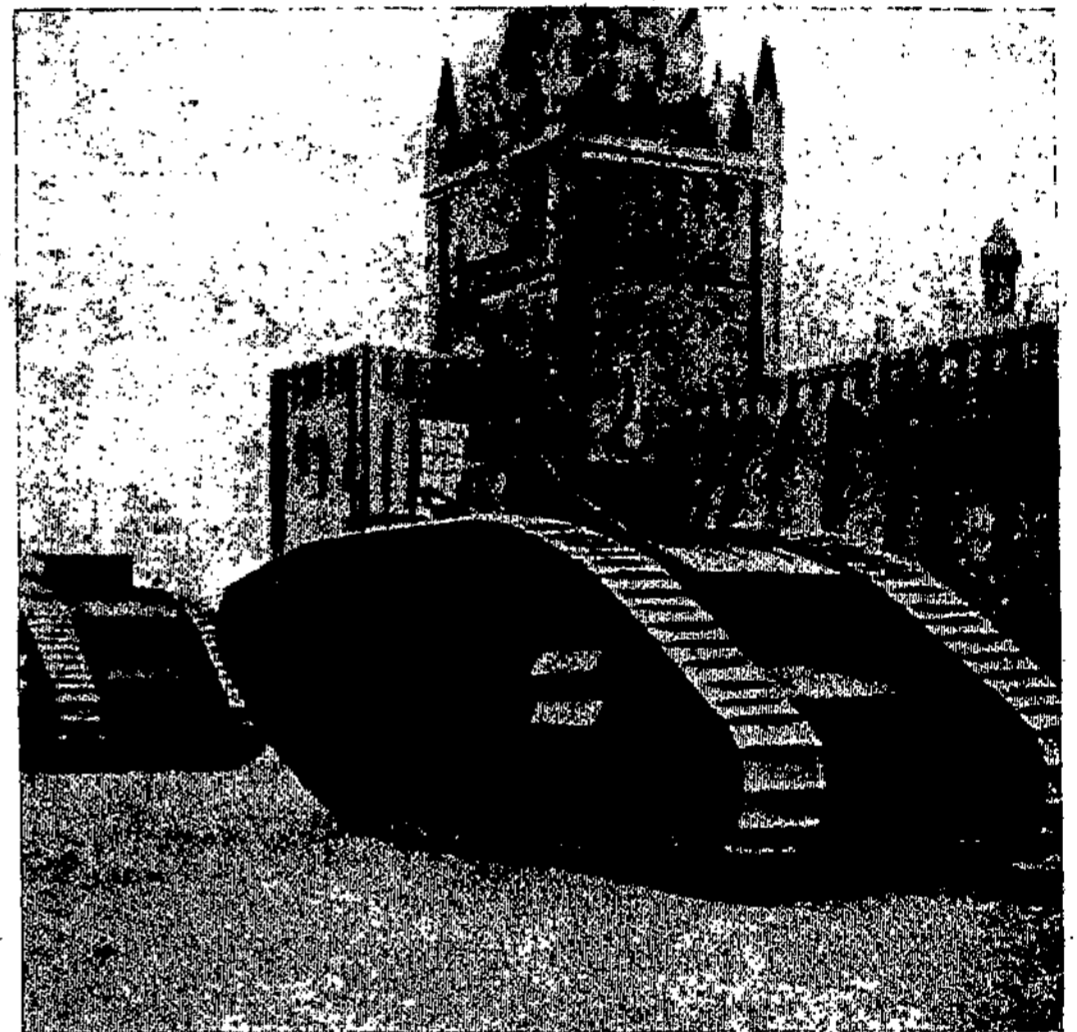

Anglų „Vikers“ sistemos tankas su smulkiais vikšro sąnariais

Iš to tik išeina, kad, amerikiečių manymu, tankų tobulumas, greitis ir pajėgumas turi atitikti stato-
miams kautynėse uždaviniams.

J. A. V. kariuomenėje pėstininkų lydimieji tankai (patobulinti 1917 m. pavyzdžio) suskirstyti į batalionus. B-nas susideda iš štabo kuopos, remonto būrio ir 3 tankų kuopų. Kuopos turi vadovavimo būrius, būriai vadovavimo tankus. Tankų kuopoje — 3 būriai. Būryje — 5 tankai. Į tankų kuopos vadovavimo būrį įeina: vadovavimo tankai, remonto skyrius ir atsargos skyrius iš 9 tankų. Viso kuopoje yra 24 tankai. Batalione 72—75 tankai.

Visiems kitiems kautynių uždaviniams, kur galima visai išnaudoti šių dienų tanko greitį ir jėgą, amerikiečiai vartoja savo kariuomenėje vidutinį tankų sistemos *Cristi*. Jo svoris — 11,4 t. Jis gali važiuoti ratais ir krumpliaračiais. Maksimalus jo greitis keliu ratais — 96 km per valandą, krumpliaračiais — 56 km. Vidutinis greitis laukais dieną — 32 km per valandą, naktį — 15 km. Vietovės nelygumus tankas

Didieji tankai važiuoja

Cristi nugali iki 45° statumo. Kieto grunto upelius ir balas praėina iki 1,2 m gilumo. Šarvų storis — 9—18 m/m. Apginkluotas viena 37 m/m kalibro patranka ir vienu sunk. kulkosvaidžiu.

Visi šie tankai irgi suvesti į batalionus. B-nas susideda iš vadovavimo tankų ir 3 tankų kuopų. Kuopoje yra 3 būriai. Būryje — 3 tankai. Viso batalione 32 tankai — 30 kuopose ir 2 bataliono vadovybės.

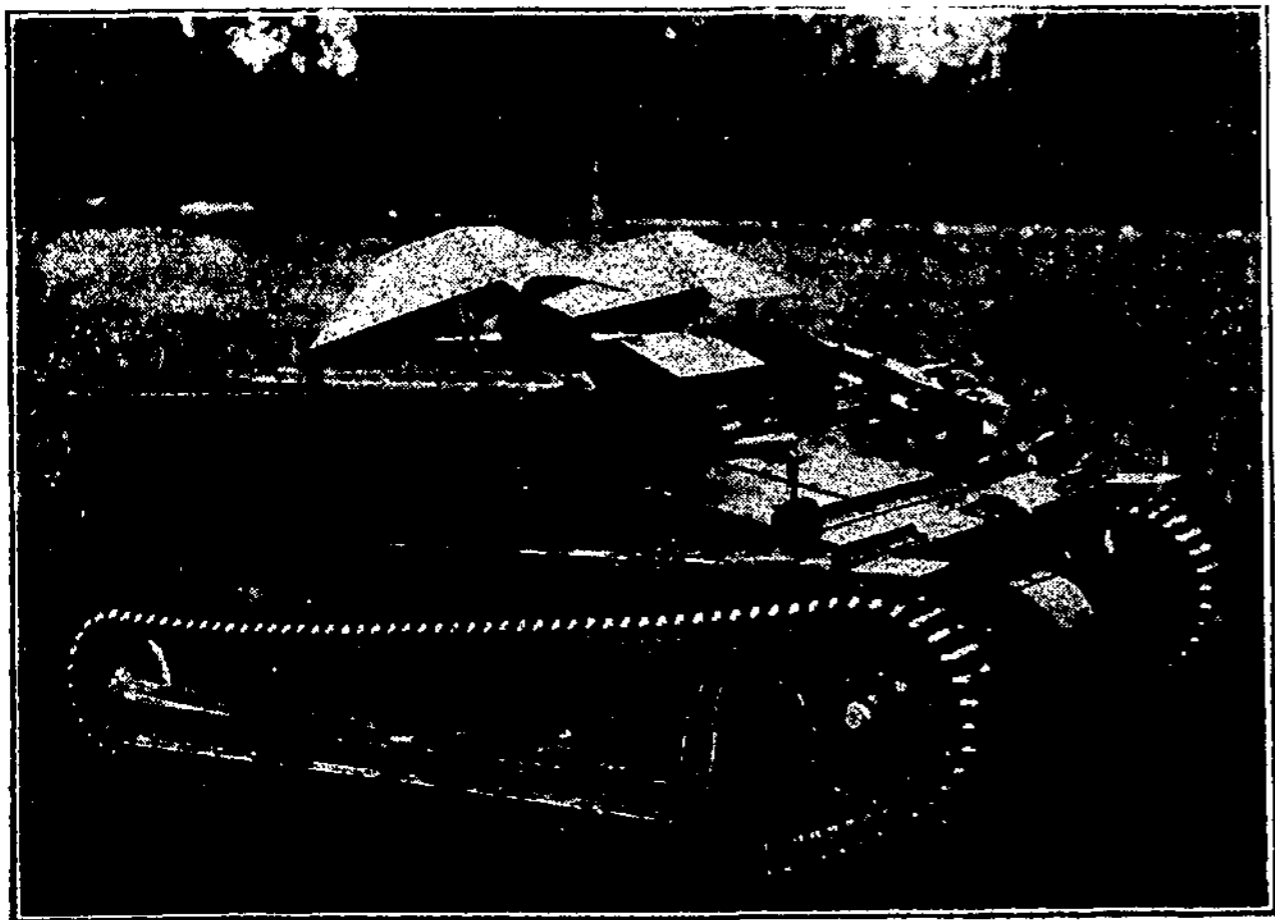
Naujausiu lengvojo tipo tanku, vartojamu amerikiečių kariuomenėje, yra tankas — T1E4. Jo svoris — 8,4 t., ilgis 4,6 m, plotis — 2 m, aukštis — 1,98 m. Vidutinis greitis per valandą — 24 km. Apginkluotas sujungtais tarp savęs 37 m/m. patranka ir 1 sunk. kulkosvaidžiu.

Bet šio tipo lengvoju tanku amerikiečių kariuomenės autoritetai nėra patenkinti. Jo tobulinimas eina smarkiu tempu. Ir svetimų valstybių kariškoje spaudoje jau yra pasirodę davinių, kad tarytum J. A. V. yra sukonstruotas universalusis lengvojo tipo tankas. Jis gali važiuoti ratais ir krumpliaračiais.

Važiuodamas ratais keliu jis gali daryti per valandą net 179 km, o krumpliaračiais — 96 km. Daugiau apie šį naują lengvojo tipo tanką davinių nėra. Jie tuo tarpu laikomi paslapyje.

Anglijoje po didžiojo karo prieita išvados, kad prancūzų tankai sistemos „Renault“ turi labai mažą kaunamąją galią. Todėl tuojau buvo pradėta daryti bandymai sukonstruavimui tokio vidutinio tipo tanko, kuris jungtų savyje dvi savybes, būtinai reikalingas kautynėse, būtent: turėtų pakankamą judrumą ir didelę kaunamąją galią. Įvairių konstruktavimo bandymų dėka buvo pagaminti tankai — „Wickers M I“ ir „Wickers M II“. Abiejų šių modelių tankai turi vienodų ypatybių. Jų ilgis — 5,22 m, plotis — 2,74 m, aukštis 2,71 m. Šarvų storis — 6—15 m/m. Apginklavimas — 1 patranka ir 4 sunk. kulkosvaidžiai. Motoras — 8 cilindrių. Atšaldomas oru. Važiavimo greitis — 35 km per valandą. Degamosios medžiagos atsarga — 320 km. Bendras svoris — 12 tonų.

1925 m. šie tankai manevruose buvo išbandyti ir parodė gan didelę pirmenybę prieš prancūzų tankus „Renault“ sistemos. Bet ir naujų tankų pirmenybė glūdėjo tik pakenčiamam jų ėjimo greity. Taigi, nors šio naujo tipo tankai kautynėse pasirodė ir labiau tinkami, tačiau jais nebuvo pasitenkinta. Buvo

Anglų tanketė

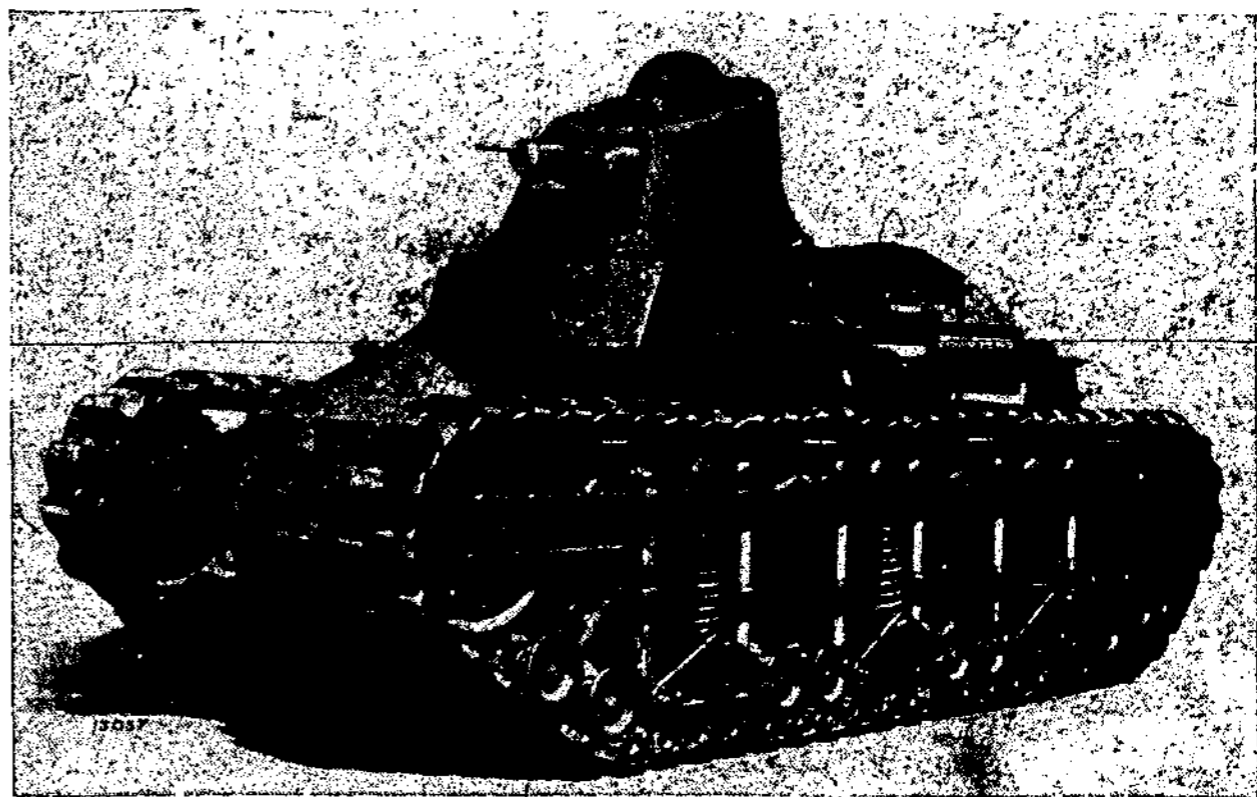
daromi ir toliau jų tobulinimo bandymai. Tokiu būdu buvo sukonstruotas vidutinis tankas „Wickers C“, turintis 16 tonų svorio. Jo apginklavimas — 1 patranka ir 3 sunk. kulkosvaidžiai. Važiavimo greitis — 45 km per valandą. Degamosios medžiagos atsarga — 200 km.

1926 m. buvo sukonstruotas „Wickers“ sistemos sunkusis tankas. Jo svoris — 32 t. Apginklavimas — 1 patranka ir 4 sunk. kulkosvaidžiai. Tankas turi 2 pasukamuosius bokštus: viename įtaisyta patranka, kitame kulkosvaidžiai. Tanko motoras — 12 cilindrių. Atšaldomas oru. Važiavimo greitis — 25 km per valandą. Degamosios medžiagos atsarga — 220 km. Šio tipo sunk. tankų buvo padaryta tik du, nes per bandymus įsitikinta, kad jų uždavinius visai gali atlikti ir vidutiniai tankai „Wickers C“ pavyzdžio.

Taip pat 1925 m. pasirodė vienvietis tankas, sukonstruotas Martell'io. Jis atkreipė į save karo specialistų dėmesį tuo, kad buvo pastatytas ant komercinių sunkvežimių ratų. Šio tipo tankui karo specialis-

tai pranašavo didelę ateitį, bet apsiriko, nes pasirodė, kad vienas žmogus nepajėgia atlikti visų pareigų, surištų su statomais tankui uždaviniais kautynėse.

Po visų tokių bandymų tankų tobulinimo srityje pasirodė tanketės. Jos buvo sukonstruotos kelių tipų, būtent: „Krosslei-Martell“, „Morris-Martell“ ir „Karden-Lloyd“.

Prancūzų „Renault“ (Reno) tankas, tipo N C² su patobulintomis vertikalemis lingėmis

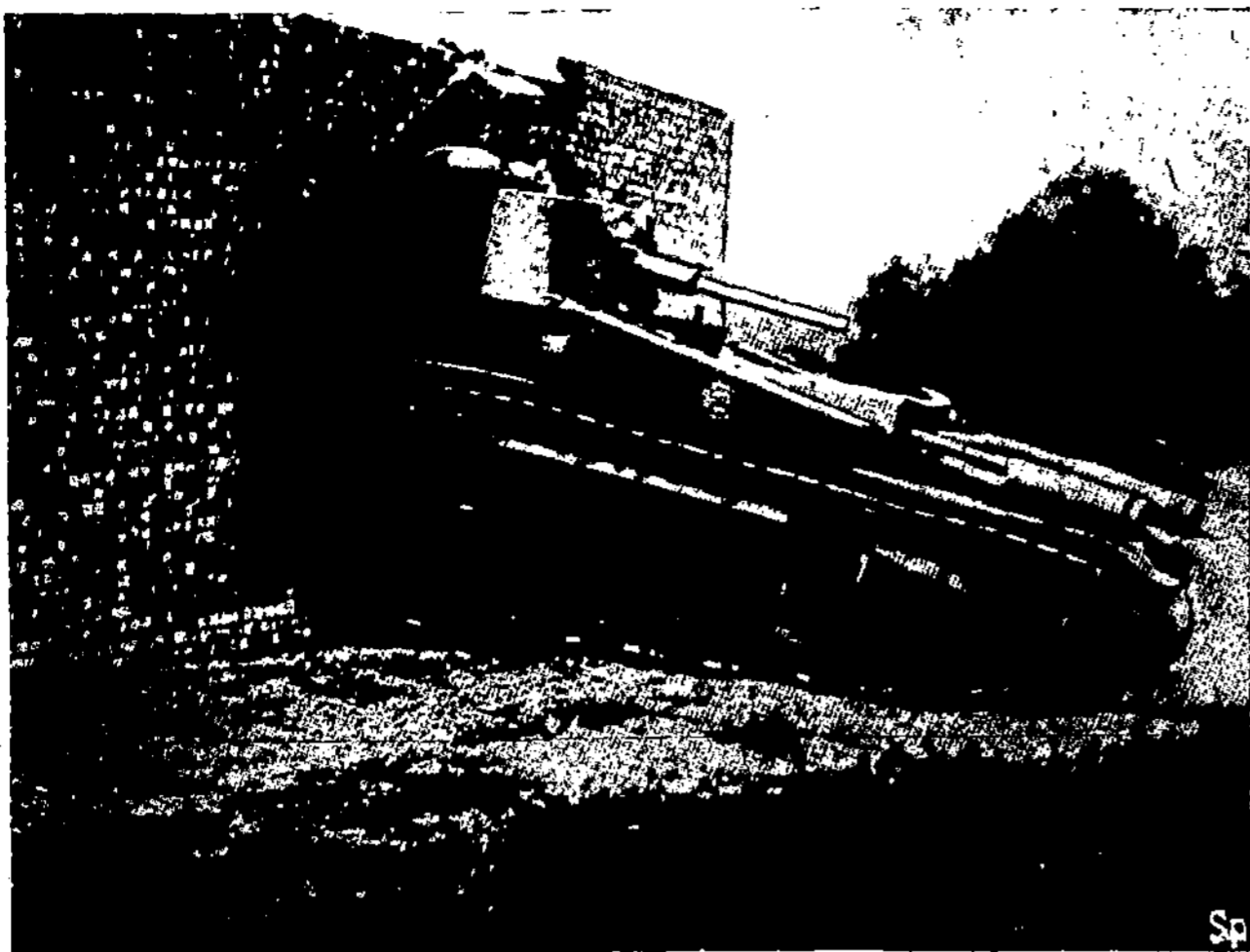
Anglijos kariuomenėje yra priimtos tanketės pavyzdžio „Karden-Lloyd IV“. Šio tipo tanketės turi du bokštus, iš kurių viename telpa tanketės komanda, kitame 1 sunk. kulkosvaidis. Vėliau šio tipo tanketės buvo dar patobulintos ta prasme, kad buvo įtaisyti apšukamieji bokštai. Svoris šios tanketės — 2 t. Važiavimo greitis — 48 km per valandą. Degamosios medžiagos atsarga — 200 km.

Visos pirmųjų tipų tanketes buvo skiriamos žvalgymo tikslams, o paskutinioji gali būti panaudota ir kautynėms drauge su lengvais ir vidutiniais tankais. Be to, ši tanketė, nuėmus šarvus, gali būti panaudota pervežimui artilerijos ir išstatymui į pozicijas prieš-tankinių pabūklų.

Bet ir ši tanketė nevisai patenkina karo žinovų reikalavimus. Jaučiamas gyvas reikalas turėti lengvą tanką. Todėl ir Anglijoje taip pat, kaip ir J. A. V., eina bandymai nustatymui lengvojo tanko tipo. Bandymams paimtas vidutinis „Wickerso“ sistemos tankas. Svorio sumažinimo dėliai jis sumažintas, ir kiek galima, palengvinti šarvai. Važiavimui padaryti pato-

Mūsų tankų būrys

Naujasis anglų tankas griauna mūro sieną

bulinimai. Jis gali važiuoti — ratais ir krumpliaručiais. Ratai šio lengvojo tipo tanko pasikelia ir nusileidžia. Važiavimo greitis ratais — 45 km per valandą, krumpliaručiais — 30 km. Prie kokių galutinų išdavų su šio tipo lengvuju tanku per bandymus yra prieita — žinių nėra. Reikia spręsti, kad pageidauja-

mas lengvojo tanko tipas galutinai dar nėra nustatytas.

Be išvardintų tankų ir tankečių tipų, Anglijos kariuomenėje yra vartojami ir specialaus paskyrimo tankai, kaip tai: ryšių, pionierių ir transportiniai. Pionierių tanko paskirtis — taisyti kelius ir tiltus prieš ugnies įtakoję. O transportiniai tankai pristato į kautynių lauką šaudmenis, perveža artileriją, pės-tininkus ir visus reikalingus kautynėms reikmenis.

Prancūzijoje visą laiką tobulinami tankai sistemos „Renault“. Jų „NC—31“ modelis, t. y. vidutinis tankas, turi didelių patobulinimų važiavimo ir valdy-mo srityje. Apginkluotas jis sujungtais tarp savęs 1 sunk. kulkosv. ir 37 m/m kalibro patranka.

Be to, prancūzų kariuomenės apginklavime yra sunkūs ir lengvi sistemos „Renault“ tankai. Jais pran-cūzai nėra patenkinti. Todėl į prancūzų kariuomenės apginklavimą įvedamas sukonstruotas Anglijoje 32 tonų sunkusis tankas sistemos „Wickers“.

Taip pat prancūzai įsigijo patentą gamybai su-konstruotų Anglijoje tankečių „Karden-Lloyd IV“ pavyzdžio, kurios irgi įvedamos į jų kariuomenės ap-ginklavimą.

Kitų naujenybių pokarinio tankų tobulėjimo sri-tyje Prancūzijoje negirdėti.

Lenkijoje kariuomenės apginklavimui vartojami įvairių tipų tankai sistemos „Renault“ ir „Wickers“.

PULKAS ŽYGYJE

1.

Vėjas ūžia,
sniegas dulka —
drumsčias
mėlynas dangus —
būbno garsas
lydi pulką —
smagūs žengiam
per laukus!..
Mūsų gretos,
kaip iš plieno —
mums geri
visi keliai:
žygį tęsim
visą dieną —
mes užgrūdyti
tvirtai!

2.

Tegu vėjas
sniegą velia —
pūga
kariui nebaisi,
kai jaunystė
ūpą kelia
veržtis ten... —
toli — toli!..
Ten... kur brolius
jungas slegia —
saulė niukiasi
liūdnam —
Visas pulkas
noru dega
stot į kovą,
su arais!

3.

Kai nuaidi
būbno garsas,
žygį tęsiame
tvirčiau:
pasiryžę —
jauni —
narsūs —
vis prie tikslo —
vis arčiau!
Tik per kovą
laisvę gavom —
kova
laisvę išlaikys: —
atvaduosim
žemę savo —
bokšte
plėvėsuos vytis!

4.

Dar prabilsim
dinamitu
vejant priešą
iš šalies —
paneriuose
vieną rytą —
laisvės saulė
patekės!..
Kad ir kraują
teks pralieti —
mūsų gretos
tvirtos bus:
užgrobikams
čia nevieta —
gaus patrankos —
vėjai už!..

5.

Mūsų žygį
lydi daina —
širdys
plakasi drąsa:
grios šlama,
gandas eina —
kelsis
Lietuva visa...
O tada —
ne tokį žygį
ginklo broliai
nužygiuos!..
Lietuva —
šalis karžygių —
ūžia vėjas
pagiriuos.

6.

Karys
nuovargio nejaučia —
visad gyvas
ir smagus,
nors aplinkui
pūga siaučia —
drumsčias žemė
ir dangus!..
Pulkas vyrų
tvirtai žengia
baltu vieškeliu
šalies —
už pajūrį,
sostą brangų
švino
priešui negailės!!!

Jonas Rackevičius

Pradžios mokyklų mokytojų kursai

Skautų organizacija mūsų krašte ypatingai išplitusi mokyklose. Daugelis mūsų žmonių skautybei ir skiria tik mokslivius, nors skautybės darbas lygiai įdomus ir naudingas ir mokslą neinančiam jaunimui.

Paskiausiai vis daugiau ir daugiau ima plisti jaunesnieji skautai pradžios mokyklose. Jų organizatoriai yra pradžios mokyklų mokytojai. Kad darbas geriau sektųsi, vyriausiojo skautų štabo jaunesniųjų skautų skyriaus ir tuntininkų iniciatyva rengiami rajoniniai pradžios mokyklų mokytojų, suinteresuotų skautybės darbu, trumpalaikiai kurseliai. Tokie 2—3 dienų kurseliai jau buvo surengti Marijampolėje, Mažeikiuose, Pasvalyje, Raseiniuose ir t.t. Bet, žinoma, per tokį trumpą laiką visų vadovavimo ir skautybės darbo klausimų išaiškinti negalima. Dėl to ir šiais metais rengiami pradžios mokyklų mokytojams pagrindiniai jaunesniųjų skautų vadų kursai. Į kursus priimami mokytojai ir mokytojos. Kursų darbas turi šias dalis: I. Teoretinę I. Stovyklą (10—12 d.), III. Stažą (6 mėn. vadovauti d-vei) ir IV. Baigiamąjį rašto darbą.

I. Teoretinis darbas.

Teoretiniam darbui duodami iš anksto atlikti šie uždaviniai:

- A. Susipažinti su skautiška literatūra ir lietuvių kalba.
- B. Parašyti trumpą žaidimų knygos „Skautiški žaidimai“ charakteristiką ir kuo trumpiausią prof. Šalkausko knygos „Skautai ir pasaulėžiūra“ santrauką.
- C. Raštu atsakyti į šiuos klausimus:
  1. Kokie skautybės ideologijos pagrindai?
  2. Kokius uždavinius turi mažų vaikų būrimas į skautų organizaciją?
  3. Kokie palinkimai vyrauja nuo 7 iki 12 metų vaikuose?
  4. Skautystė yra praktiška ugdymo sistema. Kokių priemonių teikia skautiškas auklėjimas vaikų palinkimams tobulinti, ugdyti?
  5. Kokios reikšmės turi jaun. skautų auklėjime specialybės?
  6. Skautiškojo auklėjimo sistema vartoja daug išorinių ženklų įgytiems patyrimams žymėti. Ko šiuo metodu siekiama?
  7. J. sk. auklėjime vartojama lenktyniavimas. Kokia teigiama ir neigiama lenktyniavimo reikšmė. Kaip naudosies konkursais, kad jie neugdytų vaikuose pavydo ar nesantaikos?
  8. Kokie vaikai gali būti priimami į j. sk. organizaciją ir kodėl?
  9. Jaun. sk. vienetai. Koks jų sąstatas? Kodėl į jaun. sk. vienetą imamas tik tam tikras vaikų skaičius?
  10. Kokie geri privalumai ugdomi vaikuose, naudojantis būrelių sistema? Kaip lavinsi būrelių galvas, kad jos d-vės sueigose būtų naudingos padėjėjos?
  11. Ar dažnai daromos d-vės sueigos? Kokie sueigos elementai? Kodėl j. sk. sueigose vyrauja žaidimai? Sustatyk planą tokios sueigos, kurioje visi elementai turėtų vieną vedamąją mintį?
  12. Jaun. sk. ugdoma Tėvynės meilė. Duok vieną pavyzdį, kaip tatai savo d-je pravestum?
  13. Kaip praktiškai ugdyti vaikuose religingumą d-vės darbe?
  14. Kaip pratinsi vaikus grūdintis ir sau patarnauti? Duok vieną pavyzdį.
  15. Kaip pratinsi vaikus reikšti pagarbos vyresniems?
  16. Vado, vadovės asmenybė. Kuo jie labiausiai imponuoja savo auklėjamiems vaikams? Mokytojas, mokytoja klaseje, pamokų metu ir tas pats asmuo draugininkas sueigoje? Koks skirtumas?
  17. Kokius santykius stengsies nustatyti tarp savo vadovaujamo vieneto ir skautukų tėvų?
  18. Kaip charakterizuoja skautybę Lietuvos Skautų Sąjungos šefas Antanas Smetona?

II. Stovykla.

Kursininkų stovykla numatoma surengti liepos mėn. 3—13 d. d. Todėl visi mokytojai ir mokytojos, įstoję į kursus, tvarkydami atostogų poilsį, turi turėti galvoje stovyklos laiką. Stovykloje bus išeinama plati ir praktiška jaun. skautų vadovavimo programa.

III. Stažas.

Atlikę stovyklą kursininkai organizuoja d-ves, sudaro veikimo planus ir prisiunčia vyr. sk. štabo jaun. skautų skyriui. Po to kiekvieną mėnesį siuntinėja savo darbo apyskaitas.

IV. Baigiamasis rašto darbas.

Baigę 6 mėn. stažą, kursininkai gaus parašyti temą ir tuo baigs kursus. Tada gaus pažymėjimą ir atitinkamą ženklą.

Jau dabartiniu metu gausus kandidatų skaičius rodyte rodo, kad mūsų pradžios mokyklų mokytojai, nors ir labai apkrauti įvairiausiu darbu, ryžtasi pasiimti dar vieną sunkią pareigą, pareigą dvigubai tarnauti savo tėvynei.

Tad, tegul tasai pasiryžimas tobulinti mažųjų brolių ir sesučių širdes neužgęstama ugnimi rusena visų širdyse ir suteikia nepalaužiamos energijos ir noro džiaugsmingai ištepti pradėtąjį darbą. A. Ž.

RARIŠKAS STUDENTŲ RENGIMAS

Estų karo mokslo žurnalas „Sôdur“ rašo, kad visos gyventi norinčios tautos įveda aukštojoje mokykloje (universitetuose, akademijose) kariškų dalykų dėstymą. Tai ne tik didina atsargos karininkų skaičių, bet ir visą krašto inteligentiją parengia krašto apsaugai.

Tarybų Respublikų Sąjungoje, pav., studentai rengiami karo tarnybai nuo 1926 metų. Universitete parengiami atsargos būrininkai (t. y. jaun. karininkai) rikiuotei, netinkami rikiuotei studentai ir studentės rengiami užpakalio tarnybai ir darbams įmonėse. Mokymui skiriama 190 val. per 4 metus. Pirmais metais studentai surenkami vasaros stovyklose. Studentai rengiami į visas ginklų rūšis.

SKAUTŲ RAITELIŲ ŠIMTINĖ ALYTUJ

Alytaus valdžios gimnazijoje yra skautų raitelių šimtinė, kuri kiekvieną šeštadienį gauna arklius 2 LDK Birutės pulke. Šimtainei vadovauja j. ltn. Kukta.

Šimtinė įsisteigusi 1933 m. rudenį. Nė kartą jau yra ir viešai pasirodžiusi. Jojimo pamokos būna junginys ir lauko jojime: lauko jojimo pamokose jodinėjama po laukus, miškus; leidžiamės nuo 70 laipsnių statumo kalno; užlipam ant 50 laipsnių statumo kalno. Tikimės, kad bus gerų kavalerijos kariūnų! Arno

Alytaus skautų raitelių šimtinė grįžta iš jojimo pamokos

ŠAULIŲ NAMAI — TAUTOS NAMAI

Šaulių rinktinių ir būrių yra 46 nuosavi gražūs šaulių namai ir 123 nuomojami. Šaulių namai — tikri kultūros židiniai, skleidžią tautiškąjį, kultūrinį darbą ir susipratimą. Namus puošia kilnus užrašas „Šaulių namai — Tautos namai“. Tos tvirtovės vaidina didelį vaidmenį. Tautinių švenčių paminėjimo metu juose vyksta visuomenės susirinkimai, paskaitos, teatro vaidinimai, įvairūs kursai, gimnastikos mankšta, kariški pratimai ir t.t., kurie ugdo tautinę vienybę.

Dabartiniu sunkiu krizės laiku nelengva pasistatyti namus, tačiau galima. Pereitais metais iškilmingai atidaryti šaulių namai Radvilišky, Šiluvoj, Saldutišky ir Užventy. Be to, pradėti didžiuliai namai statyti Šiauliuose. Kitose vietose taip pat rengiamasi statyti. Šaulių būriai namams statyti turi žemės apie 200 ha. Daugely būrių yra namų statymo komitetai ir fondai. Kur tik prasideda šaulių namų statybos darbai, visuomenė karštai pritaria ir tuos darbus su noru remia. Taip pat ir vyriausybė šaulių namams palanki. Ji duoda žymiai palengvintomis sąlygomis miško medžiagą, sklypus ir net paskolas.

Drąsiai galima pasakyti, jog augant šaulių namų statybai — šimteriopai auga ir kultūrinė darbo sritis.

St. Povilaitis

LITERATŪROS IR MUZIKOS VAKARAS VALSTYBĖS TEATRE

Vasario 25 d. „Jaunosios Lietuvos“ Kauno apskr. I rajono vadovybė surengė Valstybės Teatre literatūros ir muzikos vakarą. Teatras buvo pilnas žmonių. Į jį apsilankė Valstybės Prezidentas A. Smetona, ministeris pirmininkas J. Tūbelis, kiti ministrai ir daug kitų aukštųjų svečių.

Atidarant vakarą kalbėjo „J. L.“ s-gos pirmininkas B. Grėbliuskas, švietimo ministeris prof. Tonkūnas ir poetas K. Binkis.

Plati vakaro programa, užsitraukusi per 4 valandas, buvo padalyta į 3 gabalus. Savo eilėraščius skaitė Petras Vaičiūnas, Faustas Kirša, V. Mykolaitis-Putinas, J. Kossu-Aleksandravičius, Vytautas Sirijos Gira, Liudas Gira, Antanas Miškinis, Kazys Inčiūra. St. Zobarskas skaitė savo apysakos fragmentą. Balio Sruogos „Radvilo Perkūno“ vieną ištrauką paskaitė Valstybės Teatro artistas F. Sipavičius.

Liaudies dainų bei lietuvių poetų parašytų ir lietuvių kompozitorių sukomponuotų dainų padainavo V. Jonuškaitė-Zaunienė, M. Rakauskaitė, J. Augaitytė, Dambrauskaitė, St. Santvaras, A. Sodeika. Jiems akomponavo Vl. Jakubėnas. Vyt. Bacevičius paskambino vieną savo ir vieną M. K. Čiurlionio kūrinį. J. Strimaičio vedamas kanklių orkestras paskambino lietuvišką popurį. Skudučių orkestras, muziko J. Švedo vedamas, paskudučiavo porą dalykelių ir akomponavo V. Jonuškaitei-Zaunienei dainuojant solo. „Jaunosios Lietuvos“ centrinis choras, Kl. Griauzdės diriguojamas, padainavo kelias liaudies dainas. Baigiant simfoninis orkestras pagriežė du lietuvių kompozitorių dalyku ir kartu su choru „Lietuviais mes esame gimę“.

Ypač publiką žavėjo mūsų kanklės ir skudučiai, kuriems nesigailėta plojimų. Tinkamai sutvarkyta programa atsilankiusioje publikoj paliko gražių įspūdžių ir pasigerėjimo. „J. L.“ s-gos vadovybės pradėtas naudingas kultūrinis ir tautinis darbas populiarizuojant mūsų meną platesnėj visuomenėj yra sveikintinas žygis.

St. B.

PIRMASIS LIETUVOS ŽURNALISTŲ SAJUNGOS METRAŠTIS 1934. Redagavo V. Kemežys ir J. Paleckis. Teksto 82 pusl. Kaina 3 lt.

Paskiausiai pasirodė ilgai lauktas mūsų žurnalistų metraštis. Norintieji susipažinti su mūsų žurnalistais ir jų sąjunga, čia ras nemažą medžiagą. Rašiniai trumpi, todėl pasisekė daug kas apibrėžti. Tarp daugelio kitų rašinių randame vieną, kuris iškelia spaudos reikšmę karo metu, kaip vieną ginklo priemonių kovoti su priešiniu.

Be rašinių, įdėti ir mūsų žurnalistų sąjungos narių atvaizdai ir jų sąrašas, pažymint kokioj spaudoj jie dirba. Iš šių atvaizdų ir sąrašo daugelis galės atskirti tikrą žurnalistą nuo tuo vardu pasivadavusių prisimetėlių, kurie dažnai žemina žurnalistų vardą.

Metraštis įdomus ir nežurnalistams. Jį galima gauti pirkti ir „Kario“ redakcijoj.

St. B-us

Valstybės išdavimo bylos eiga

Lietuvos kariuomenės teisme valstybės išdavimo byloje jau baigti apklausti visi prokuratūros ir gynimo liudytojai. Iš jų paminėtinas prokuratūros liudytojas Kazlauskas, saugumo policijos Klaipėdos apygardos viršininkas. Jis plačiai nupasakojo Sasso ir Neumanno partijų veikimą, pabrėždamas, kad abi šios partijos turėjo vieną tikslą — ginkluotu sukilimu atplėšti Klaipėdos kraštą nuo Lietuvos ir prijungti jį prie Vokietijos. Kai buvo rengtasi sukilimui, Tilžėje buvo sutelkta daugybė vokiečių smogikų ir atgabenta nepaprastai daug ginklų. Šreiberio direktorija per autonominę policiją surinko dr. Neumannui sukilimui reikalingas žinias apie Lietuvos šaulių sąjungos narius Klaipėdos krašte. Tos žinios pateko ir į vokiečių generalinį konsulatą Klaipėdoje. Tame konsulate buvo ne tiktai Sovogo slaptieji raštai, bet ir narių sąrašai: Pats dr. Neumannas buvo Vokietijos vyriausybės ir nacionalsocialistų partijos vadovybės paskirtas ne tik Sovogo, bet viso Klaipėdos krašto vadu. Jo įtakai ir netiesioginiam vadovavimui tuojau pasidavė krašto direktorija, seimelis, policija ir kitos autonominės įstaigos. Kiekvienas tų įstaigų veiksmas buvo dr. Neumanno diriguojamas.

Klaipėdos krašto komendantas plk. Liormonas teisme pareiškė, kad Sasso ir Neumanno partijos laikais priešvalstybinė dvasia tiek pasireiškė, jog krašte dešimtį kartų padaugėjo nusikaltimai, už kuriuos teko bausiti administraciniu būdu.

Vasario 21 d. savo parodymus pradėjo duoti gynimo liudytojai. Nuo visos eilės savo liudytojų jau iš pradžių kaltinamieji atsisakė. Dr. Neumannas vieną liudytoją buvo iškvietęs net iš Vokietijos. Tai Karaliaučiaus prekybos rūmų pirmininkas Kulharth. Tačiau šis liudytojas Neumanno būsenos nepataisė, patvirtindamas faktą, kad kaltinamasis 1933 m. vasarą ne kartą derėjosi su nacionalsocialistų vadais. Kiti gynimo liudytojai irgi patvirtino tuos faktus, nors ir stengėsi, lyg iš anksto susikalbėję, visokiais būdais kaltinamuosius ginti. Kiek įdomesnis buv. direktorijos pirmininko dr. Šreiberio parodymas, kuris kartais net gana naiviai stengėsi ginti kaltinamuosius, esą jie Lietuvai buvę visiškai lojalūs, tačiau patvirtino, kad Sovogo partija ir jos veikėjai darė įtakos buvusios jo direktorijos darbams. Ilgainiui, esą, tarp direktorijos ir Sovogo partijos susidarė visiškai sutartinis bendradarbiavimas, Šreiberis taip pat patvirtino, kad direktorija rinko žinias apie šaulių sąjungą ir šaulius, nes esą buvę gandy, jog šauliai ketina nuversti vokišką direktoriją. Apie ruošą vokietininkų sukilimą Klaipėdos krašte, Šreiberis pareiškė, esą, tik tokius gandy girdėjęs, nors, kaip buvęs direktorijos pirmininkas, bendravęs su Neumannu ir todėl ne vien iš gandy turėjęs apie tai žinoti. Kaltinamųjų liudytojai taip pat stengėsi įrodyti, kad neumannininkų gyvulių pirkimo bendrovė, pirkusi gyvulius ne tik iš sovogistų, bet ir iš visų gyventojų, tačiau to įrodyti neįstengė.

Kovo 1 d. teisme atitaisė melagingus savo liudijimus liudytojas M. Burkandtas. Už melagingą liudijimą po priesaika ir už bandymą pabėgti iš kariuomenės Burkandtas yra areštuotas, (Ligi liudijimo teisme jis tarnavo eiliniu mūsų karo aviacijoje). Dabar Burkandtas patvirtino, kad 1933 m. vasarą jis išėjęs Karaliaučiuje smogikų pionierių ir kariško rengimo kursus, patvirtino, kad tada Karaliaučiuje ir Tilžėje vokiečių smogikai nuolat dainuodavę žygiuosią į Klaipėdos kraštą ir kalbėdavę išvysią iš Klaipėdos krašto lietuvius, patvirtino, kad grįžusį į Klaipėdą jį vienas Sovogo vadų, nusivedęs į Sovogo centro biurą pamokyti Sovogo jaunimą kariškų dalykų ir tas neumannininkų vadas jam sakęs, kad Klaipėdos krašto jaunimas organizuojamas ir kariškai mokomas kaip Vokietijos nacionalsocialistų smogiamosios dalys.

Po šio Burkandto prisipažinimo kariuomenės teismas nutarė panaikinti savo nutarimą dėl Burkandto patraukimo atsakomybėn už neteisingą liudijimą teismui po priesaikos. Dabar jam vis dėlto dar teks atsakyti už dezertiravimą iš kariuomenės.

Teismo salėje lyg filmas praecina pro akis visa Neumanno ir Sasso partijų sudaryta būseną Klaipėdos krašte. Apklausinėjus liudytojų, dar ekspertai duos savo tyrimo duomenis, o po to prasidės gynimo ir kaltinimo kalbos.

—J.—

LIETUVOS UNIVERSITETO CHORAS PAS LATVIJOS VALSTYBĖS PREZIDENTĄ

Vytauto Didžiojo universiteto studentų choras, viešėdamas Rygoje, kovo 2 d. 11 val. buvo priimtas Latvijos valstybės prezidento A. Kviesio. Choro atstovas pasveikino prezidentą tam tikra kalba, į kurią atsakė prezidentas. Paskui choras padainavo „Nepriklausomosios Latvijos giesmę“ ir dvi lietuvių liaudies dainas.

KARIUOMENĖS GYVENIMAS

MIRĖ

1. Vasario 12 d. Ukmergės apskrities ligoninėje mirė dėl neatsargumo peršautas 1 pėst. D. L. K. Gedimino pulko eilinis Aleksandras Pavydis, kilęs iš Ukmergės apskr. Šešuolių vals., Limonių km. Velionis palaidotas Kiauklių kapinėse.

2. Vasario 22 d. Alytaus apskrities ligoninėje dėl žaizdų mirė 2 ulonų L. D. K. Birutės pulko jaun. kareivis Juozas Raudonis, kilęs iš Kretingos apskr. ir vals. Traidžių k. Velionis palaidotas Alytaus II katalikų kapinėse.

3. Vasario 24 d. dr. J. Basanavičiaus vardo karo ligoninėje epideminiu meningitu mirė 5 pėst. D. L. K. Kęstučio pulko jaun. kareivis Henrikas Preikšas, kilęs iš Šilutės apskr., Kintų vals., Minės k. Velionis palaidotas Kauno evangelikų kapinėse.

4. Vasario 13 d. dr. J. Basanavičiaus vardo karo ligoninėje plaučių uždegimu mirė 8 pėst. K. K. Vaidoto pulko jaun. kareivis Adolfas Santaris, kilęs iš Šiaulių apskr. ir val., Norutaičių k. Velionis palaidotas A. Šančių karių kapinėse.

ŠVEDŲ KARININKAI SKIRIA MŪSŲ KARIUOMENEI DOVANAS

Buvęs karininkų slidininkų instruktorius švedų ltn. Nils Voldemar Vemming'as šiomis dienomis atsiuntė mūsų kariuomenės slidininkams dovaną, lėkštelę. Lėkštelė sidabrinė ir papuošta švedų herbais. Įrašas, graviūros ir šiaurinės Švedijos dalies ženklas (elnias) išgraviruoti paties aukotojo. Tai labai gražus svečio gestas, kuris kartu skatina ir mūsų pradedančiąją slidininkų karių šeimą smarkiai šioj srity tobulėti. Dovanos laimėjimą rungtyne nustatys mūsų sporto vadovybė. Iš anksto galima pabrėžti, kad kitą žiemą slidininkų darbas ir kova dėl jos duos daug gražių rezultatų. Karių slidininkų sluoksniuose ši netikėta naujiena sukėlė daug džiaugsmo, o kartu ir brangiam sportininkui instruktoriui padėkos už jo rūpestingumą šią sporto šaką remiant ir palaikant.

ŠVEDŲ KARO ATTACHÉ MJR. BRUNSSON'AS DOVANOJO ŠVEDŲ HUSARŲ PULKO MARŠO GAIDAS

Baltijos valstybėms karo attaché mjr. Brunsson'as apsilankymo proga mūsų husarų D. L. E. K. Jonušo Radvilos pulke yra dovanojęs švedų Skonsko husarų pulko maršo gaidas sukomponuotas muziko C. G. Bergenstrahle „Partitur tratmarsch K. Skonska hussares tel tillognad of C. G. Bergenstrahle“. Mūsų santykiai su šia drauginga valstybe dašosi vis artimesni. Tai mums, lietuviams kariams, yra labai brangintina.

Slidininkai: „šaudymas gulom“

ŽIEMĄ PRIEŠAS MŪS NEMATYS

Vasario mėn. pradžioj 4 p. p. Panevėžij buvo surengti virš., pusk., eil. ir j. kar. slidininkų kursai. Norinčiųjų į slidininkų kursus buvo daug, tačiau dėl slidžių stokos 1 ir 2 batalione buvo sudarytos grupės po 18 žmonių, kurios, kas antroji diena po 3 val. po pietų, pradėjo pamokas lauke.

Po kelių darbo dienų teko išgirsti daugumos slidininkų žodžius: „Mano gimtinėj kalnai, šlaitai, geresni, negu čia... Atlikęs karinę prievolę vis tiek išigysiu slides ir dar geriau slidinėsiu“. Pramokus slidinėti lygumoj ir nuo kalno, buvo mokoma tankinės rikiuotės be šautuvo ir vėliau baltais rūbais su šautuvu. Bloga žiema neleido pakankamai įgyti žinių. Toli mesni žygiai ligi 10 km buvo daromi apranga, su baltais rūbais ir šautuvais, po kurių kariai jautėsi visai gerai — nenuvargę, sakydami, kad esant tokiam sniegui, per laukus, kalnus ir pašlaites pėsčiam tiesiog neįmanoma būtų žygiuoti.

Eilinis J. L.

ATSARGINIAI SUPRANTA SAVO PAREIGAS

Atvykę atsarginiai, nors yra senesnio amžiaus, namieje turi šeimas ir daug reikalų, bet pakartoti kariškus pratimus ir įgyti naujų žinių labai stengiasi. Ginklus, municiją ir visa, kas jiems priklauso, valo, prižiūri ir laiko pavyzdingoje tvarkoje. Lauke, užsiėmimuose ir pratimuose stengiasi vienas už kitą geriau ir tvarkingiau atlikti. Per statutų ir kitas pamokas atidžiai klausosi ir kas reikalinga ilgesniam laikui atminti užrašinėja. Buvo manoma, kad atsarginis per kelis metus viską pamiršta, supilietėja ir daug darbo reiktų, norint iš jo padaryti tikrą kareivį, bet smarkiai visų apsiriktą. Kiekvienam žingsnyje parodo daug ir geros iniciatyvos ir supranta kuriam tikslui yra pašauktas. Iš sergančiųjų dauguma pareiškia „prašau man duoti vaistų, o paleidimas man nebereikalingas“.

VERTINGOS PONIŲ DOVANOS

7 pėst. Ž. K. Butegeidžio pulko karininkų moterų ratelis šiomis dienomis pulko ligoninei paaukojo vertingų dovanų: savo bibliotekai įsigyti 50 litų pinigais, be to, padovanojo šachmatus ir šeškes.

Dabar ligoniai laiką galės praleisti naudingiau — nenuobodžiaudami.

Pulko karininkų moterų ratelis pulko ligonine labai rūpinasi. Ypač pažymėtina to ratelio globėja ponia Genienė. Jau anksčiau ligoninei buvo padovanota didelis radio aparatas ir kitų vertingų daiktų.

Ligoninė ir ligoniai tokia rūpestinga globa labai patenkinti ir dėkingi.

Al. Sicila

Slidininkai žygyje

SPRENDĖME SKRENDANČIO LĒKTUVO AUKŠTĮ

Vasario 25 d. 9,30 val. 5 pėst. pulkas kuopomis išsirikiavo savo lauko užsiėmimų aikštėje, kur turėjo būti rodoma, kaip skrendantis lėktuvas atrodo iš 500, 1000 ir 2000 m aukščio.

Pirmame aukštyje lėktuvas turėjo pasirodyti 9,30 val. Šiam laikui atėjus visų akys nukrypo į pietų vakarus, į aerodromo pusę. Tačiau iš laukiamos krypties lėktuvas vis dar nesirodė. Taip mums besizvalgant, staiga suurzgė galingas motoras ir nė nepasijutome, kaip lėktuvas prašvilpė pro mūsų galvas ir dingo (mat, jis atskrido prisidengdamas Nemuno krantu, norėdamas parodyti, kad ir jis gali, kaip ir mes, maskuodamasis „slinkti“). Atgal grįždamas, jau skrido žadėtame 500 m aukštyje. Šiame aukštyje buvo ryškiai matomi lėktuvo ženklai ir lakūno mosikojanti ranka. 1000 m — ženklių vietoje matėm tik juodus taškelius. Tačiau, žiūrint per žiūronus „Ceis“, matėm tiek pat, kiek be žiūronų iš 500 m. 2000 m aukštyje lėktuvas skrido daugiau po debesimis, iš po kurių retkarčiais išlindęs, atrodė kaip „zuikinis“ vanagas. Po to tas pats lėktuvas skraidė ir kitokiuose aukščiuose. Jį turėjome nuspręsti, pasiremdami anksčiau matytais aukščiais. Dauguma nusprendė teisingai. Sprendimus tikrino kuopų vadai.

A. G.

NAUJI ARKLIŲ KAUSTYTOJAI

Vasario 27 d. karo veterinarijos puskarininkių ir arklių kaustymo mokykla baigė parengti kariuomenės dalims naujus arklių kaustytojus. Sakytą dieną XXI laidos mokinių įgytoms žinioms patikrinti buvo sukiesta komisija. Egzaminų rezultatai šitokie: 15% baigė su pažymiu „labai gerai“, 37% — „gerai“, ir 48% — „patenkinamai“. Trys labai gerai baigusieji už gerą kaustymą gavo dovanų, būtent: 7 p. p. eil. Richardas Žilaitis — sidabrinį laikrodį, 2 p. p. eil. Antanas Stašaitis — nikelinį laikrodį ir pionierių b-no eil. Juozas Rudkauskas — juodą laikrodį. Gerai ir labai gerai baigusius karo veterinarijos viršininkas lydžiamuosiuose dalių vadams raštuose pageidavo paleisti kai kuriam laikui atostogų.

Šios laidos mokiniai arklių kaustymo amato pasirengimo laikotarpy vietinių kar. dalių ir privačių asmenų arkliams prikale 3503 pasagas, iš kurių 1160 št. patys pagamino.

Vasario 28 d. baigusiems mokyklą mokiniams mokyklų vedėjas įteikė baigimo liudijimus ir laimėtąsias dovanas. Po to mokiniai išvažinėjo į savo dalis.

V. A. Va.

UŽ GERĄ TARNYBĄ GAVO DOVANĄ

Prieš kurį laiką karo veterinarijos puskarininkių ir arklių kaustymo mokyklų viršila paskelbė savo mokiniams savotiškos rūšies konkursą, t. y. kas baigs mokyklą nenusižengęs ir neužsitarnavęs jokios bausmės, gaus viršilos asmeninę dovaną — laikrodį. Tačiau prieš pat mokyklos baigimą tokių „išrinktųjų“ beliko vos tik keletas; kiti per tą laiką mėgino savavališkai šalintis iš kareivinių rajono, be rimtesnės priežasties vėlintis grįžti iš atostogų, iš miesto, išgerti, apsileisti tarnyboje ir t. t. Žinoma, tiems už visa tai kai kada teko ar šiokių ar tokių būdu savo „kaltės“ atpirkti ir todėl ne visiems tepavyko „konkursą“ išlaikyti.

Tad, viršilos skirtąją dovaną — naujojo metalo laikrodį su grandinėle ir su įrašu: „Už gerą tarnybą. Virš A. V., 35 m. II. 27 d.“ iš „išrinktųjų“ tarpo burtų keliu laimėjo ryšių b-no eilinis Vladas Jociuskas.

V. A. Va.

ATKAKLI IR DRĄSI BEGINKLIO KAREIVIO KOVA SU ŽMOGŽUDŽIU

Vasario 21 d. 18 val. 1 p. pulko 6 kuopos gr. Mikaliūnas ir gr. Šakelė sugavo iš Ukmergės kalėjimo išbėgusį kalinį Trakšimą Angudijų, kuris, kalėjimo administracijos žiniomis, už žmogžudystes ir plėšimus buvo nuteistas 15 metų kalėti ir jau vieną kartą buvo pabėgęs iš Utenos kalėjimo.

Dabar, pasinaudodamas prietema ir greit dingstančių pėdsakų dėka, drąsiai perlipo kalėjimo mūro sieną prie upės šventosios ties 6 kuopa ir mėgino antrą kartą bėgti, bet veltui. Tuo tarpu išėjo iš kareivinių gr. Mikaliūnas ir pastebėjo nušokant nuo išvietės įtartiną žmogystą, kuri greit leidosi bėgti šventosios upės pakraščiu.

Gr. Mikaliūnas, nieko nelaukdamas, šoko vytis, norėdamas išaiškinti asmenybę. Kai pavijo, pamatė, kad kalinys, kuris rankoje turėjo į durtuvą panašų peilį, gi gr. Mikaliūnas tuo tarpu jokio ginklo neturėjo, bet vis vien rėkė „stok! — šausiu“. Tada kalinys įlindo į tamsą ir pasislėpė, o gr. Mikaliūnas, dar būdamas netoli kuopos, šaukė pas save kareivius.

Ten išgirdo kitas kuopos kareivis gr. Šakelė, kuris tuoj atbėgo prie gr. Mikaliūno. Tuo tarpu kalinys, girdėdamas jau daugiau kalbų, išlindo iš tamsos ir leidosi bėgti paupiu toliau. Gr. Mikaliūnas, žaibo greitumu painformavęs gr. Šakelę koks reikalas ir pasiuntęs jį atnešti ginklą ar pašaukti pagalbos, leidosi vytis kalinį toliau. Tačiau, galvodamas, kad gali pagalba greit neatvykti, privijęs iš užpakalio sučiupo kalinį už rankų, norėdamas parblokti žemėn, bet šis, turėdamas rankoje didelį peilį ir būdamas tvirtesnis už gr. Mikaliūną, sužeidė pastarojo ranką ir išsprūdo. Bet ir po to gr. Mikaliūnas nenustojo jį persekiojęs, nuolat užbėgdamas jam už akių, ir neleisdamas lįsti į tamsias vietas, kol atvyks pagalba.

Taip su juo besikamuodamas, įsivarė prie rusų kapinių į žvyrdubę, kurios krantai labai slidūs ir sunku išlipti, o dar pačioj dubėj iki kelių vandens, į kurią kelis kartus įtraukė už kojų kalinį, norėjusį išlipti į krantą, čia gr. Mikaliūnas buvo antrą kartą sužeistas į akį ir dėl to kaliniui pavyko išlipti į kalną ir įlįsti į rusų kapines. Tačiau ir po to neišleido kalinio iš akių, vis laukdamas ginklo ar pagalbos, kuri netrukus atvyko. Tai buvo vienas kalinių prižiūrėtojas ir gr. Šakelė, kuris su gr. Mikaliūnu tuoj sučiuptą kalinį iškratė, surišo rankas ir parvedė atgal į kalėjimą.

J. Itn. V. Urbutis

NESUVALGYTA DUONA PAMAINOMA SVIESTU

Pastebėta, kad jaun. kareiviai žymiai daugiau valgo už senosius. Ypatingai daug daugiau valgo naujokų apmokymo metu, kai kuriems duonos net trūksta. Tačiau pabuvę kariuomenėje 5—7 mėn., pradeda mažiau bevalgyti ir daugumai duonos net atlieka.

Anksčiau nesuvalgytą kareivių dienos davinio duoną valdžia atpirkdavo. Tačiau kritus grūdų kainoms, valdžia duonos nebeatperka. Kareiviai, neturėdami kur duonos dėti, ėmė pardavinėti civ. žmonėms. Pirkėjai už 1,7 klg. duonos kepaliuką mokėdavo vos 15—20 ct. arba pakeisdavo duoną į riestainius, pyragaičius, saldinius ir t.t.

Reikia atsiminti, kad šie ir panašūs kareivių „geradariai“ su nešvariais produktais atneša kartu į kareivines ir užkrečiamų ligų perus, platina nelegalią literatūrą ir dažnai esti pasislėpę avies kailių vilkai — šnipai. Tokius pirkėjus iš kareivinių rajono reikia vyti lauk.

Čia minėtiems trūkumams pašalinti ir nepageidaujamiems geradariams užkirsti kelią, aviacijos ūkio viršin. išsiuntinėjo maitinimo dalims raštą, kuriuo leidžiama 12 gr duonos pakeisti į vieną gramą sviesto, tik nedaugiau dienos davinio normos. Šiokių sutvarkymų kareiviai labai patenkinti, nes už nepaimtą 850 gr dienos davinio duonos gauna 70 gr sviesto.

Be to, kareiviams verdama 10—13 kartų per mėnesį pieniška sriuba ir tarkuoti bulviniai kukolaičiai. Prisilaikant R-katalikų religijos tradicijų, gavėnios metu pasninkų dienos bus duodama žuvis.

Virtuvių ir maisto sandėlių tvarką ir švarą dažnai apžiūri dalies gydytojas.

Virš. St. Čepulis

PER „KARI“ SUSIPAŽINOME SU ESTAIS

„Kario“ Nr. 8—9 visus savo skaitytojus nudžiugino. Nelauktai pamatėme ant mūsų prietelio — „Kario“ viršelio savo artimų kaimynų — Estų valstybės ženklą. Skaitydami „Kary“ straipsnius ir matydami iliustracijas, susipažinome su Estijos prezidento Päts'o gyvenimu, su stovinčiais Estų tautos priešakyje vyrais, kariuomenės vadais ir jų biografijomis, su Estijos kovomis atgaunant nepriklausomybę, su puskarininkiais, Kaitseliit'o organizacija, Estų tautos kultūra ir t.t.

Charakteringa tai, kad tiek mūsų Valstybės Prezidento Antano Smetonos, tiek pat ir Estų prezidento Päts'o gyvenimo keliai, vargai ir jų siekiai iškovoti savo tautoms nepriklausomybę yra daug kuo panašūs vienas į kitą.

Mes aukštai vertiname Estijos valstybę, jos garbingus vadus, stovinčius tautos ir kariuomenės priešakyje; džiaugiamės, kad Estija kartu su mumis stoja į bendrą Pabaltijo valstybių kovos frontą.

Vasario mėn. 24 d. pirmą kartą suplėvė savo prie karo aviacijos štabo Lietuvos ir Estijos valstybių vėliavos.

Virš. St. Čepulis

MECHANIKAI-MOKINIAI ATLIEKA SUSIPAŽINIMO IR PRAKTIKOS DARBUS

Karo aviacijos mokyklos mokiniai-mechanikai paskiausiai atlieka susipažinimo ir praktikos darbus karo aviacijos technikos dirbtuvėse. Mokiniai-mechanikai suskirstyti grupėmis ir padalyti po šiuos specialius darbo skyrius: šaltkalvių, tekinimo, skardininkų bei litavimo, apsiuvimo bei apclona-

vimo, dailidžių, ir t.t. Ypatingai mokiniai-mechanikai domisi šveicavimo ir surinkimo skyriuose. Kiekviename skyriuje atlieka paskirtą darbą.

Skyrių meisteriai papasakojo darbo eigą ir jo išsiplėtimą, supažindina su prietaisais bei įrankiais ir kaip su jais naudotis.

Čepstas

BUVOME PASIKVIETĘ STALO TENISO MEISTERIUS

Kovo mėn. 1 d. karo aviacijos fizinio lavinimosi vadovo rūpesčiu buvo pakviesti neseniai grįžę iš pasaulinių stalo teniso pirmenybių LFLS klubo žaidėjai: Remeikis ir Dzindziliauskas. Meisteriai pakviesti tikslu supažindinti puskarininkius su taisyklingu stalo teniso žaidimu ir jo technika.

Žaidėjai parodė gražių numerių, judrumo ir kūno lanktumo. Nematyti ir įdomus jų triukai žiūrovams padarė didelio įspūdžio, kai kur ir juoko. Mes iš stalo teniso meisterių daug ko pasimokėme. Meisteriai taip pat papasakojo apie savo patirtus įspūdžius kelionėje ir Londone.

Netrukus dalies puskarininkiai ketina surengti stalo teniso pirmenybes.

Virš. St. Čepulis

PIRMASIS KARIO KAPAS

Kovo 1 d. palaidojo Plungės katalikų kapinėse 4 art. p. mokomosios komandos jauną kareivį Justiną Urboną, mirusį nuo plaučių uždegimo.

Laidotuvių eisenoj, be karių, dalyvavo labai daug vietos visuomenės, kuri, niekeno nekviesta, susirinko atiduoti paskutinę pagarbą tėvynės gynėjui. Ši gausinga laidotuvių eiseną rodo, kad mūsų visuomenė tinkamai gerbia karius ir yra pasiryžusi jiems visada pareikšti tinkamą pagarbą. Prie kapo pasakė pamokslą pulko kapelionas ir kalbą — pulko vadas. Mokomiečiai ant kapo uždėjo gražų vainiką.

Šios pirmosios Plungės igulos laidotuvės, kaip teko patirti, vietos visuomenė paliko giliausią kariškų laidotuvių įspūdį ir jomis supiltas pirmasis Plungės kapinėse kario kapas. Tebūnie Tau, Justai, lengva Lietuvos žemė.

Benas Jablonskis

LIETUVIAI KARIAI PIETŲ AMERIKOJ

Argentinoje yra susiorganizavusi „Buvusių Lietuvos kariuomenės karių sąjunga Pietų Amerikoje“. Jos centras Buenos Aires mieste.

Sąjunga išleido atsišaukimą į buvusius Lietuvos karius, kviesdama dėtis į sąjungą ir sudaryti naujus skyrius. Jau rasomi ir sąjungos įstatai.

Iš atsišaukimų matyt, kad sąjunga bus nepolitinė ir tik rūpinsis buvusiuose mūsų kariuose palaikyti lietuviškąją ir kariškąją dvasią. Taip pat rūpinsis ir savišalpos bei kultūros reikalais.

Sąjungoj dalyvauja visi buvę mūsų kariai: savanoriai, mobilizuotieji ir pašauktieji.

Teismo kronika

— Buv. Kretingos m. ir apskr. komendantūros kareivis Jonas Garbėnas pripažintas kaltas, kad jis, būdamas tos komendantūros kareivis, kartu su viršila Laučiu, gavęs iš savo komendanto įsakymą sulaikyti dezertyrą Vilnių, kuris slapstėsi Salantų v. Klausgalių km., jį sulaikė, bet, norėdamas pasipelnyti, iš sulaikytojo už paleidimą paėmė 2.000 auksinių kyšių, gerai suprasedamas, jog paleisdamas dezertyrą, jis nuskals. Teismas Gabrėną nubaudė 1 metais 6 mėn. sunkių darbų kalėjimo, tačiau šią bausmę jam, kaip savanoriui ir menko išsilavinimo žmogui, sumažino iki 6 mėn. paprastojo kalėjimo.

— 9 pėst. pulko jaun. kareiviui Boleslovui Kvaševičiui jo skyrininkas įsakė iššluoti kareivines, bet j. k. Kvaševičius kareivinių neiššlavė ir skyrininkui atsikirto: „Kas tau darbo, kad aš neiššlaviau“. Kiek vėliau jis, dėl savo nedrausmingumo gavęs valandų, turėjo šią pabaudą atlikti, bet, kai jam buvo įsakyta stoti su šautuvu, to įsakymo neįvykdė, o ėmė ir paspruko į miestą. Dar kiek vėliau, jis išėjo iš kareivinių rajono ir pasileido plentui į Kalvarijos pusę. Tuo keliu jis norėjo patekti į Lenkiją ir karo tarnybos Lietuvoje visiškai išvengti. Tačiau netoli administracijos linijos jis pasienio policijos buvo sulaikytas ir grąžintas į dalį. Už neklausymą savo skyrininko j. k. Kvaševičius nubaustas 8 mėn. karo kalėjimo, už vengimą atlikti skirtos jam bausmės — 2 mėn. to pat kalėjimo ir už pabėgimą iš dalies — 4 metais sunkių darbų kalėjimo. Sudėjus šias tris bausmes į vieną, Kvaševičius nu-

baustas skaudžiausia ketverių metų sunkaus kalėjimo bausme, atimtos teisės ir kario vardas.

— 1934 m. gegužės—birželio mėn. laikotarpy 2 ulonų pulko 1 eskadronė įvyko visa eilė vagysčių. Taip, pavyzdžiui, apie gegužės 15 d. iš j. k. Kerio dėžutės dingo 25 litai, iš j. k. Liutkevičiaus buvo pavogta piniginė su 9 litais 35 ct., o birželio 25 d. iš eskadrono raštinės dingo valstybinis žiūronas 462 litų 50 ct. vertės. Netrukus buvo išaiškinta, kad tai esąs to pat eskadrono j. k. Maščinsko Juozo darbas. J. k. Maščinskas buvo patrauktas teisman ir kaltu pripažino. Už visas šias ir kitas smulkesnes vagystes Juozas Maščinskas nubaustas dvejais metais s. d. kalėjimo, atimtos teisės, kario vardas ir išmestas iš kariuomenės. Be to, Maščinskas turės sumokėti valstybės išdui 462 lt. 50 ct. už pavogtą žiūroną.

— 9 pėst. pulko eil. Mečislovas Kulikauskas pripažintas kaltas, kad jis: 1) 1934 m. birželio pabaigoje, gavęs iš leit. Žadvvydo nunešti į pulko štabą atsiųstus pašto perlaida j. kar. Kiškinui 10 litų, tų pinigų į nurodytą vietą nunešė, bet, norėdamas pasisavinti, pasiūlyko juos sau ir 2) 1934. VII. 5, neturėdamas tikslo visai išvengti karo tarnybos, savavališkai pasiūlyko iš dalies ir išbuvo pasiūlykęs ligi to pat mėnesio 15 d., kada Kaune policijos buvo sulaikytas. Už pasisavinimą pinigų Kulikauskas nubaustas 1 metais karo kalėjimo, tačiau ši bausmė jam, kaip pirmą kartą nusikaltusiam ir pripažinusiame, sušvelninta ligi 4 mėn. to pat kalėjimo, o už pasiūlykimą — 1 mėn. daboklės. Abi bausmės sudėtos į vieną skaudžiausią keturių mėnesių karo kalėjimo bausmę.

— Iš 3-čios atskiros pėst. kuopos į karo ligoninę 1934. V. 24 buvo atsiųstas jaun. kareivis Jankauskas Kazys, kur jis skundėsi įvairiais negalavimais. Be kitko jam skaudėjusi dešinė koja per pat kelią. Ligoninėje jis buvo ištirtas ir birželio 12 d. grąžintas į dalį, tačiau jis į savo kuopą atvyko tik 21 d. su sužalota kairės kojos blauzda. Suteikus pagalbą, koja buvo jau apgijusi, bet po kelių dienų jis, atėjęs į ambulatoriją, parodė, jog jam toje pat vietoje vėl iššokusios pūslelės ir dėl to jis negalys eiti tarnybos. Kvočiamas jis pripažino, kad jis tyčia žalojęs sau koją, norėdamas išvengti karo tarnybos. Jankauskas buvo pasodintas į daboklę ir laukė teismo. Bet žmogui, nenorinčiam tarnauti kariuomenėje, iš daboklės pasisekė pasprukti ir pasislėpti. Besiartinančioji žiema šį vyrą privertė susimąstyti apie šiltesnį guolį ir jis, spalio 8 d. atvykęs į Skaudvilės policiją, pasisakė esąs bėglys. Už šiuos nusikaltimus j. k. Kazys Jankauskas nubaustas 1 metais 6 mėn. sunkių darbų kalėjimo, atimtos teisės, kario vardas ir išmestas iš kariuomenės.

LA S-GA RŪPINASI TRENERIO REIKALU

Norėdama pakelti bendrą mūsų lengvaatletų sporto lygį ir reikiamą aukštumą, Kūno Kultūros Rūmams tarpininkaujant, Lengvosios Atletikos sąjunga rimtai susirūpino pakviesti vispusišką užsienio lengvaatletą, kuris būtų tinkamu mokytoju visoms lengv. atletikos šakoms. Buvo manyta prašyti latvių garsųjį dešimtkovininką Dimžę, bet jis dėl tarnybos vykti svetur negalės. Dabar susirašinėjama su vengrų lengvaatletais treneriais. Šiam reikalui tobuliau išspręsti padeda Algirdas Vokietaitis, kuris pažįsta kelis žymius lengvaatletų vengrų trenerius. Taip pat numatoma kreiptis ir į Suomijos sporto organizacijas, kurios gal irgi duos gerų pasiūlymų mums palankiomis sąlygomis.

Sportininkų sluoksniuose trenerio reikalas sukelia didelio susidomėjimo ir reikia iš anksto pabrėžti, kad mūsų jauniems ir mažai patyrusiems bus labai didelė nauda. Latviai jau turi pasisamdę suomių trenerį, nors ir patys yra gana gerokai pralenkę mūsų lengvaatletus, todėl mums, be abejonės, atsilikti negalima. Sportininkai bus dėkingi sporto vadovybei už šį gerą darbą.

NUMATOMAS KARIUOMENĖS STADIONO REMONTAS

Dėl smarkaus bėgimo takų sugedimo ir geresnio patobulinimo kariuomenės stadiono A. Panemunėje, šį pavasarį, jeigu lėšų užteks, bus šiek tiek atremontuotas bėgimo takas. Šį reikalą kelia Kūno Kultūros Rūmai, žinoma, padės ir Kariuomenės Sporto Draugija. Iš tikrųjų, būtų lyg ir negražu apleistą vienintelį Kaune sporto stadioną.

ITALAI KVIES LIETUVIŲ SPORTININKUS Į SAVO ŠVENTĘ

Ilgametinė sporto italų organizacija „Fulgor“, kurios gimnastai viešėjo ir Kaune, rengia š. m. gegužės 25, 26 ir 27 d. didesles iškilmes su plačia sporto programa. Norėdami atsidėkoti už lietuvių vaišes, italai per mūsų tenyktį atstovą p. Vl. Ereminni nutarė atsiųsti mūsų sporto vadovybei kvietimą dalyvauti rengiamoj sporto šventėj. Šventės tikslas yra daugiau tautų sportininkų susiartinimo ir bendradarbiavimo pobūdžio, bet ne rungtyninio.

LATVIAI SMARKIAI SUKOLĖ LENKŲ BASKETBOLININKUS

Pereitą savaitę buvusiose (basketbolo) krepšiasviedžio rungtynėse Ryga — Varšuva latvių krepšiasviedininkai lengvai nugalėjo Varšuvos komandą 56:25.

Pirmo puslaikio žaidime dar buvo lyg ir apčiuopiamos lenkų silpnybės, nors latviai šį puslaikį baigė 28:12 savo naudai. Ypatingai geras aikštėje buvo latvis Jurcinš, kuris įmetė 29 golas. Po šių rungtynių bus dar antros tarp miestinės rungtynės Ryga — Krokuvą. Žinodami labai aukštą latvių krepšiasviedininkų klasę, galime iš anksto tvirtinti, kad antros rungtynės lenkams bus dar liūdnės.

KAUNO KREPŠIASVYDŽIO PIRMENYBIŲ EIGA

Kauno krepšiasviedžio pirmenybėse jau daug paaiškėjo. Taip, vasario 20 d. buvo didžiosios finalinės grupės rungtynės tarp vyrų komandų LFLS ir LGSF. Po įtemptos kovos buv. meisteris LGSF pralaimėjo 10:20 (4:6). Tą pačią dieną finalinė grupė žaidė moterų K.JSO I ir K.JSO II komandos. Rungtynes laimėjo K.JSO I santykiu 6:2. Antras finalinės grupės rungtynes vyrų LFLS komanda žaidė vasario 24 d. su „Grandim“, kurias pralaimėjo 15:17 (6:7). Gi dieną prieš (II. 23) irgi finalinė grupė LGSF užtikrintai laimi prieš mažiau patvaresnę MSK komandą santykiu 27:12 (14:7). Tuo būdu į meisterius pretenduoja LGSF, LFLS ir Grandis, o MSK sunkiau. Kitos rungtynės taip baigėsi: moterų K.JSO—LGSF 9:4 (3:2), LFLS—K.JSO II 6:0 (2:0); vyrų B gr. MSK II — Grandis II 11:5 (5:2); vyrų B paguodos grupės MSK II — Grandis II 11:5 (5:2), ir Sparta II — Makabi I 17:8 (3:6). Vasario mėn. 27 d. buvo didžiosios finalinės moterų grupės rungtynės. Dėl Kauno meisterio vardo kovojo 1934 m. meisteris K.JSO I su LFLS. Be žymaus pasipriešinimo laimėjo geriau žaidžiusi LFLS komanda santykiu net 17:0 (5:0). Tuo būdu 1935 m. moterų meisteris yra LFLS. Dėl paguodininkų grupės. Kaip žinom, šiais metais vyrų A gr. startavo 8 komandos. Jos buvo susiskirstytos į 2 grupes. Komandos, kurios laimėjo savo grupėse pirmas ir antras vietas, stojo į finalinę kovą dėl Kauno meisterio vardo, o tokiomis tapo: Grandis, LFLS, LGSF ir MSK. Apie jų kovas jau iš dalies aukščiau pasakyta. Likusios komandos, t. y. ASK, Taurus, K.JSO ir Makabi, buvo paskirtos į vadin. „paguodos“ grupę. Tarp jų kovos baigė ir pirmą vietą laimėjo ASK, kuri II. 27 d. finale nugalėjo Taurą 27:20 (13:10). Antrą vietą laimėjo Taurus, trečią K.JSO ir paskutinę, ketvirtą, Makabi, kuri ne vienu rungtynių nelaimėjo.

PASIBAIGĖ ORASVYDŽIO PIRMAS RATAS

Orasviedžio Kauno pirmenybėse vyrų grupėje šiemet dalyvavo septynios komandos. Pirmas ratas A grupėje jau pasibaigė, kurio duomens tokie: pirmą vietą laimėjo Grandis — 12 taškų (be pralaimėjimo), antrą — LFLS 10:2 taškai, trečią — Sparta — 8:4 t., ketvirtą — ASK 4:8 t., penktą — K.JSO 4:8 (mažiau turi puslaikio taškų), šeštą — LDS 2:10 taškų, septintą — MSK — 2:10 t.

XII PASAULIO OLIMPIADA JAPONIJOJ

Jau nusistatyta, kad kita — XII (1940 m.) pasaulio olimpiada bus Japonijoje, Tokio mieste. Pažymėtina, kad japonų olimpinis komitetas olimpiados reikalams jau paskyrė 3.000.000 litų.

IŠ KUMŠČIASVYDŽIO KAUNO PIRMENYBIŲ

Kauno kumščiasviedžio pirmenybėse šiemet dalyvavo septynios vyrų komandos. Pirmas ratas jau pasibaigė suteikdamas tokius rezultatus: pirmą vietą laimėjo š.JSO, II-ą vietą — ASK, trečią — LGSF, ketvirtą — K.JSO, penktą — LFLS ir t. t. Tenka pažymėti, kad kumščiasviedžio žaidimas dar nėra populiarus, todėl mažai sutraukia žiūrovų, bet ilgainiui ir jį susidomėjimas padidės.

KAŽAS JAU PILNOS SUDĖTIES

Kūno kultūros rūmų direktorius V. Augustauskas šiomis dienomis paskyrė futbolo komiteto vadovu A. Butavičių. Be to, jau paskirti ir futbolo komiteto nariai. Būtent: J. Juodvalkis (K.JSO), Norkus (LFLS), Keturakis (LGSF) ir Didelis (MSK). Šie komiteto nariai su vadovu priešaky ir spręs visus su futbolo žaidimu susijusius reikalus.

LATVIŲ MEISTERIS KAUNE

Jau beveik susitarta, kad latvių krepšiasviedžio meisteris U.S. į Kauną atvažiuos kovo mėn. 9—10 d. d. Jis greičiausiai žais su meisteriu LGSF ir LFLS. Kaip žinom, Latvijoje krepšiasviedis aukštai pastatytas, tad laimėjimo laukti tenka su dideliu rezervu.

BARNA VĒL PASAULIO MEISTERIS

Pasaulio stalo teniso pirmenybėse Londone individualinėj kovoj finale susitiko du vengrų galiūnai Barna ir Ssabados. Laimėjo buvęs meisteris Barna. Moterų finale Kettnerova (Čekoslovakija) nugalėjo vengrę Gol.

LIETUVA Š. M. PASAULIO OLIMPIADOJ NEDALYVAUS

Kaip žinom, šiemet XI pasaulio olimpiada bus Berlyne. Dėl artimumo buvo manyta, kad joje dalyvaus ir Lietuvos sportininkai, bet kiek patirta — nedalyvaus.

PRASIDĖJO NELEMTA FUTBOLININKŲ „MEDŽIOKLĖ“

Artėjant pavasariui prasidėjo amžina — nelemtoji futbolininkų medžioklė, t. y. žaidėjų perėjimas iš vieno klubo į kitą dėl įvairių išskaičiavimų. Pavyzdžiui, valstybinės komandos dalyvis, š.š.Kovo žaidėjas Bubnovas perėjo į LFLS. Be abejo, iki sezono pradžios dar sulauksim daugiau perbėgėlių, kurių už tokį darbą pagirti negalima.

ŠIEMET BUS ĮDOMIŲ FUTBOLO RUNGTYNIŲ

Neseniai buvo Kažo narių posėdis, kurio metu buvo apsvarstyta š. m. futbolo svarbesnių rungtynių galimūnai. Sezono pradžia bus balandžio mėn. Bus surengtas pavasario tradicinis turnyras, kuriame dalyvaus visos 6-ias LL komandos ir dvi A kl. Ji praversti manoma tarp IV. 7—V. 5. Po turnyro seks Kauno pirmenybės, kurių pirmo rato pradžia V. 11, o galas VI. 16. Numatyta pirmenybių rungtynes skirti ir darbo dienomis. Pirmas susitikimas su užsieniečiais bus birželio mėn. ir tai bus rungtynės Kaunas — Leningradas. Pažymėtina, kad rusų futbolininkai labai palankiai žiūri į projektuojamas rungtynes Kaune, kurios greičiausiai ir įvyks. Birželio mėn. numatoma įvykdyti Lietuvos — Latvijos susitikimą, greičiausiai Rygoje. Antro rato pradžia numatyta liepos 15 d., o pabaiga rugpjūčio 20 d., o nuo paskutiniosios dienos prasidės Lietuvos pirmenybės rungtynės. Be to, dar numatoma surengti susitikimus: Lietuva — Latvija, Lietuva — Suomija, Lietuva — Vengrija, Lietuva — Švedija, Lietuva — Estija ir t. t. Taigi, matome, kad šiemet futbolo sezonas žada būti itin įdomus.

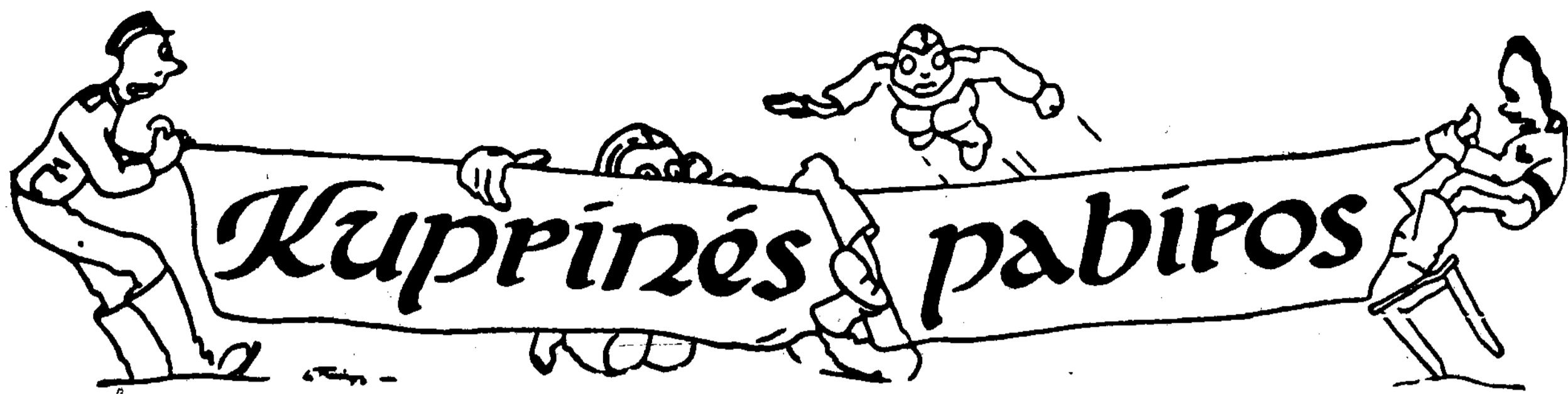
SUOMIŲ PUSKARININKIŲ SĄJUNGA

Suomijoje, kaip praneša estų žurnalas „Södur“, veikia kariuomenės puskarininkų sąjunga. Pirmosios puskarininkų draugijos, kurios turėjo jungti puskarininkius, išlaikyti kariškas tradicijas, teikti savo nariams paramą, rūpintis jų kūno lavinimu ir t. t., įsisteigė prieš 11 metų, t. y. 1924 metais. Draugijos jungė atskirų ginklų rūšių ir tarnybų puskarininkius. Nuo 1929 metų visos puskarininkų draugijos susibūrė į Suomijos kariuomenės puskarininkų sąjungą. S-ga turi auklėti puskarininkų pareigos, garbės ir pasiryžimo jausmą, jungti juos į vieną tautiškai nusiteikusių šeimą. Leidžiamas puskarininkų žurnalas. Toks pats puskarininkų žurnalas leidžiamas ir Lenkijoje.

UNIVERSALINIS PIONIERIŲ DARBŲ ĮRANKIS

„Mūsų Žinyne“ p. Petkūno straipsnyje aprašyta prancūzų generolo Clement'o Grandcourt'o išrastas ir pagamintas universalinis įrankis, kuris yra labai paprastas ir daug kur pritaikomas. Įrankis susideda iš koto ir metalinės dalies. Kaip kotas bus įdėtas, toks ir darbas bus galima atlikti. Su įrankiu, pav. kirsti ar piauti medis, kasti žemę (atstos lopotaitę, rankinį piūklą, kirvuką, kaplį, vielines žirkles ir ma-tuoklę).

Tas pats įrankis su makštimi, įsmeigtas kaplio galu į žemę, galima vartoti kaip šautuvo atramas ir kaip skydas, kuris šiek tiek apsaugoja šaulį nuo priešiškos ugnies. Kautynėse įrankis nešiojamas užkištas už diržo taip, kad jis uždengtų krūtinės kairįjį šoną, tuo būdu įrankis gali daug kam apsaugoti kautynėse gyvybę.

Feljetonas IŠSISUKA

Viršininkus stato

Teatras man nenujiena. Dar pirmąsias kelnaites avėdamas jau mačiau mūsų miestelyje teatru.

Atvažiavo žmogus, pasitęsė aikštėje antklodę ir sako:

— Eikšekite, girdi, piliečiai teatro žiūrėti.

Ant galvos jis atsistojo, kūlius vertė, degančias pakulas rijo, ant nosies sviedinį nešiojo ir kitus meniškų numerius rodė, o išvažiuodamas žydai baronų virtinę nukniaukė.

Žmogus aiškiai menišką.

Štai ir anądien, kai viršila įėjęs tarė:

— Vyrai, likviduokit raukšles, teatro eisime žiūrėti.

Aš nė kiek nenustebau ir sakau:

— O piniginę namie palikti? Ištraukti juk gali.

Jie visi nusikvatojo ir sako:

— Teatras žmogų auklėja, moko ten juk.

— Koks ten, — galvoju sau, — gali būti auklėjimas ir mokymas. Padoraus skyrininko gal neturi, grandinių nėra, prie viršininko gal prieiti nemoka...

— Nesiožiuk, — sako jie man, — ši vakar „Viršininkus“ stato.

— Kieno, ar mūsų?

— O kaip tu manai. Vokiečių, lenkų gal, aišku, kad mūsų.

— O po daug jie gavo?

— Kaip tai, sako, po daug?

— Matau, sakau, kad arabą į galvą man pučiātė. Viršininkus pagal statutą pastatyti negali. Ot eilinių, grandinių, tai kitas reikalas.

— Ot netikintis Tamošius, — šaiposi jie, — nueisi ir pats pamatysi, kad stato.

Lyginu munduro raukšles ir galvoju sau šaipydamasis:

— O tegu ir juos pastato bent kartą. Nedalinės tada taip lengvai pabaudų, kai patys po kokią valandą pastovės su šautuvu. Atsimins, kad ir jie naujokai buvo. Tik jau vieno dalyko tai nesuvokiu: kas gi atsirado toks galinčius, kad sulaužė drausmės statutą ir pastatys viršininkus. Klius, oi klius vyreliui, — galvoju sau ir netverdama iš smalsumo einu į rikiuotę.

Teatras čia, žinoma, kitoks. Ir antklodės ant pievos nematyt, degančių pakulų niekas neryja ir pūslių ant nosies nenešioja.

Suolai padorūs, kedės ir viršila mūsų į minkštą sėdynę atsisėdęs patenkinatas šypsosi, o teatro jokio aplink nematyt, tik švirpla šalia manęs sėdi, nosį krapštinėja, o už sienos su skambaliuku skambina.

Paskui pasikelia tokia uždanga ir aš kvapą sulaukęs žiūriu, kurie čia mūsų

viršininkai, nabagėliai, pilna šarvuote, lyg nudięgi stovi.

Žiūriu, žiūriu, o pažįstamo nė vieno nematyt. Ir visai nekariai, o šiaip, bala žino, kas.

— Čia, sakau švirplai, ne mūsųškiai, siūlės raudonos ir uniforma baisiai keista.

— Palaukim, sako, gal paaškęs toliau.

O toks vienas, kurį „blagarodija“ vadina, tik skerėčiojasi, tik šūkauja, žydelius nori sumyniot, o tie, apsigniauzę saujoje pinigus, aplink šokinėja.

— Kodėl, sakau, jis tų pinigų neima?

— Kodėl neima. Permažai dar, pamatysi, pridės tai ir paims.

Ir besotis gi tasai žmogus. Ima kyšius kaire ranka, ima dešine ir vis jam negana ir negana.

Žmona jo, Pogoda Nenastjevna irgi paukštelis geras. Labiau nosį riečia, negu šančių senmergės per vakarėlius.

— Tai ką, — sako švirpla, — patinka?

— Nieko sau, — sakau jam, — tik drausmės čia nėra.

— O kodėl, — sako?

— Pats matai. Žmonės uniformoje, o prisigeria, šunybes visokias krečia, viršininkams meluoja. Argi taip galima.

— Aišku, sako jis, moterys, broli, kal-tos.

— Moterys ne moterys, o naujokų apmokymo jie nebus išėję. Žiūrėk, va, kaip anas ramiai stovi, visai kaip gurguolės tipo arklys. Ir plaukai nenukirpti dar, munduras raukšlėtas.

— Gerai, — sako jis, — kad ne mūsų dalies, o tai viršila neiškestų kokios valandėlės neužkroves.

— Ir dar viršininkai! — sakau, ir ima mane pyktis.

Ilgokai jie ten šėlo. Paskui vieną suėmė, į daboklę pateko.

— Tai bent vyriškai! — buvau užsimojęs riktelti, bet švirpla mane už rankovės sučiupo ir sulaukė.

— Ne tavo dalykas pastabas daryt.

Ne mano tai ne mano, — galvojau eidamas namo, — ir laimė, kad ne mūsųškiai, o tai skradžiai žeme iš gėdos prasmek.

— Tai kaip patiko? — klausia viršila namie.

— Šiaip nieko sau, tamsta viršila, tik man keista, kodėl jų nepastatė.

— Pastatė, pastatė, savo bausmes jie jau atliko, — sako jis eidamasis sau.

Vis dėlto, vyrai, teatras dalykas įdomus, pasižiūrėti labai verta, nors ir tada, kai ką kita, o ne viršininkus stato.

Henr. Trakutis

— Kas paliko ant stalo dėžutę? — klausia būrininkas.

— Tai jau tik mano, — atsiliepia Kuosa.

— Ir tau negėda laikyt ją tokią dulketą!

— Tai jau gal kieno kito, tamsta būrininke. b.

PAŠLIJĖ FINANSAI

— Taip, žinai, pristigau pinigų, kad rods emės ir parduočiau laikrodėlį, — guodžiasi eilins Medauka.

— Na, tai imk ir parduok!

— Taigi, kad aš jį turėčiau, — atsi-dūsta nabagas. b.

KRAUTUVĖJE

Naujokas Kvedaras krautuvėje perkasi sūrio.

— Toks mažas gabalėlis ir taip dvokia, — sako jis pardavėjui.

— Matote, didesnis dar labiau dvokty, — paaškina pardavėjas. b.

NETIKSLUMAS

— Kodėl tu, Juozai, skaitydamas „Kari“, pradedi iš antro galo? Juk taip skaito tik žydai.

— Aš čia visai nekaltas, kalti redaktorai.

— Kodėl?

— Ogi, kad ne tam gale įdėjo „Kuprinės pabiras“. K. V. P.

Iš Čekoslovakų kariuomenės

„Lygybė“

Kariuomenės leidiniai

MŪSŲ ŽINYNAS XXVIII t. Nr. 120

Plk. H. Roque rašo apie modernišką kariuomenių motorizaciją. Čia nagrinėjama kavalerijos motorizacija, artilerijos motorizacija, tarnybų motorizacija. Estų kariuomenės plk. lt. A. Laats supažindina su estų aukštąją karo mokyklą baigusiuju karininkų draugija. Gen. št. plk. Griniaus straipsnis eina diskusiniu. Jame nagrinėjamas prancūzų mjr. Paillé metodas pritaikintas mūsų sunk. kulkosvaidžiams.

Inžinerijos skyriuje yra šie rašiniai: mjr. Šepetys rašo apie techniško ryšių organizaciją pėstininkų daliniuose įvairiose kautynėse, būtent: batalionas puolant, batalionas stabdant, pulkas puolant, pulkas stabdant. Mjr. Šulcas gana plačiai supažindina su teleprinteriais. B. Juškauskas iškelia kai kuriuos mūsų kariuomenės trūkumus dėl ryšių priemonių vartojimo. Dipl. ekon. plk. lt. Pažemckas vėl grįžta prie neišspręsto klausimo: ar vartotini Lietuvoje dujų generatoriniai automobiliai. Acus-Acukas atsako savo kritikams dėl dujų generatorinio automobilio. Prie jo straipsnio redakcija pastebi, kad tuo reikalu diskusijos baigiamos. Kpt. Strazdas smulkiai aprašinėja lenkų pėstininkų divizijos vielos ryšių organizaciją manevriniame kare. Petkūnas supažindina su universaliniu pionierių darbų įrankiu.

KARYS KATALIKAS

Sudarė kunigas kanauninkas Adolfas Sabaliauskas, Karo Ligoninės kapelionas. Trečioji pataisyta laida. Vyriausiojo Štabo Spaudos ir Švietimo skyriaus leidinys, Klaipėda 1935 m. 6×9,3 cm form. 256 psl. Kaina kariams ir šauliams: odiniais viršeliais — 2 lt. 40 ct., kolenkoriniais viršeliais — 70 centų.

Tai iš eilės trečioji to paties autoriaus maldaknygė, leidžiama kariams. Ta prasme tik ir galima pateisinti pažymėjimą „trečioji pataisyta laida“, nes ši knygelė turi jau naują pavadinimą Karys Katalikas, o pirmosios dvi laidos (1921 ir 1929 m.) turėjo kitokį pavadinimą: Kario Kataliko Sielos Draugas. Be abejo, yra ir didelė turinio giminystė.

Metus žvilgsnį į visas tris laidas, matyti nuolatinės pastangos kultūrinti maldaknygės išvaizdą ir vis labiau specialinti jos turinį kariams. Tos pastangos jau yra davusios gerų vaisių šioj paskutinėj knygelėj, kurią kiekvienam bus miela paimti į rankas: viršelis malonus, formatas mažas, patogus, o vaizdų taip daug, kiek neturi nė viena lietuviška maldaknygė. Ir dar sveikintina naujiena: įdėtas Kristaus laikų Palestinos žemėlapis ir Kristaus kančios kelio Jeruzalėje planas. Šitos topografinės priemonės akylesniems skaitytojams vaizdžiau ir apčiuopiamai įprasmins Evangelijose girdimus Palestinos kraštus ir įvairias vietas, o tinkamai parinkti ir pritaikyti evangeliškieji ar šiaip šventieji paveikslai labiau įprasmins maldas. Tai labai sveikintinos priemonės, kurių nevertetų gailėtis visoms maldaknygėms.

Knygelės turiny taip pat yra naujo duota. Kiekvienam kris į širdį Lietuvių tautos pasiaukojimas šv. Jėzaus širdžiai ir malda į Aušros Vartų švenčiausiąją Panelę. Tai maldos, kurias kiekvienas lietuvis turėtų mokėti atmintinai. Karys taip pat ras ir savo tiesioginiams reikalams naujų maldų, kaip štai maldas karo tarnybą pradedant, karo tarnybą einant ir tą tarnybą atlikus. Šioje knygoje jau daugiau randame tokių žodžių kaip Lietuva, lietuvis, mūsų kraštas, tauta. Tai vėl labai sveikintinas ženklas, kuris rodo, kad ir maldos srity mes pradedame jaustis kas esą. Ateity dar daugiau reikėtų reikalauti, kad tarp mūsų praktiškojo ir metafiziškojo gyvenimo bei galvojimo būtų dar didesnis ryšys. Malda ir giesmė taip pat turi auklėti ir stiprinti lietuvi, jo tautinę sąmonę ir dvasią. Tokioms maldoms ir giesmėms pagilinti taip pat būtų galima rasti savo krašto šventų paveikslų, kaip rodo ir šios maldaknygės šv. Kazimiero Vilniaus aplinkumoje paveikslas.

Tad ir Karį Kataliką, bandantį žengti šitoje dirvoje pirmąjį žingsnį, reikėtų labai vertinti ne tik kariams, bet ir visiems jaunuoliams, ypač moksleiviams.

Gali būti priekaištų, kad raidės persmulkios parinktos ir kad mažai temokytams ar silpniau matantiems sunku bus skaityti. Tokių, žinoma, atsiras. Bet maldaknygė pirmiausia skiriama kareiviams, taigi gerai matantiems jauniems vyrams; daugumas jų ir gerai skaito, o kas blogai skaito, tas mokomas. Skaityti padeda ir labai baltas popierius, kuris gerai ryškina raides, ir eilučių siaurumas. Be to, maldaknygė juk neintensyviai skaitoma. Dėl to daugumai ir smulkios raidės turi tiktai. Toks smulkus raidynas vartojamas jaunimo maldaknygėms ir Lietuvoje ir užsieniuose. Jis tuo geras, kad mažoj knygelėj galima daug dalykų išspausdinti. O didelių maldaknygių jaunimas nemėgsta.

Baigiant tenka nurodyti, kad visi paveikslėliai, einantieji vinjetėmis, ir evangeliškieji puslapiniai paveikslai yra prancūzų kūrybos. Bendrai Karys Katalikas bene bus kultūringiausia lietuviška maldaknygė. O tuo ji ir savo tikybinio tikslo tvirčiau pasieks. Lts

Naujieji leidiniai

Ats. pulk. J. Petraitis. Mūsų žygiai. Atsiminimai iš kovų su bolševikais ir bermontininkais. I. Žaibas, 204 pusl. Kaina Lt. 3.

Negausinga mūs nepriklausomybės kovų literatūra pasiklausia dar vienu leidiniu praturtėjo. Nepriklausomybės kūrimo pradžioj veikęs Šiauliuose, o vėliau kovojęs 2 pėst. pulko eilėse ats. plk. J. Petraitis parašė savo atsiminimų I-ąją dalį — iš kovų su bolševikais ir bermontininkais.

Pirmiausia duoda lyg ir trumpą santraukėlę iš pirmųjų mūsų kariuomenės kūrimo žygių Vilniuje. Paskui apibrėžia kovas su bolševikais Šiaulių apylinkėj.

Daugiausia savo atsiminimuose rašo iš 2 pėst. pulko kovų 1919 m. Ne tik apibrėžia kautynes, žygius, bet dažnai paliečia ir pačius kovų dalyvius, vienus pagirdamas, kitus paplaskdamas. Autorius rašo nesivaržydamas. Žinoma, tokie atsiminimai vieniems patiks, o kitiems atvirksčiai. Aplamai, atsiminimai gvyvai parašyti.

Mūsų enciklopedijos reikalai

Kas iš pat pradžių sekė Lietuviškosios Enciklopedijos kūrimo darbą, tik tas gali suprasti milžiniškas pastangas, sudėtas į šį didįjį kultūros pamirklą.

Nors dažnai būna, kad lietuviai, nedavertina savo darbų, tačiau savąją enciklopediją ir didžiausieji skeptikai įvertino. Tik vienas kitas, dažnai visiškai neįsigilinęs į viso dalyko esmę, pareiškia individualines pastabas. Tačiau turint galvoj, kad enciklopedija turi tikslo tarnauti visų profesijų žmonėms, dažnai tokios individualios pastabos negali būti imamos darbo pagrindan. Mūsų enciklopedija turi daug platesnius tikslus, ne kaip kitų tautų gausingos enciklopedijos; ji turi būti ir bendra ir drauge, ligi tam tikro laipsnio, speciali.

Dėl nepaprastai gausios medžiagos, A ir B raidės enciklopedijoj kiek užsitęsė, tačiau B jau greit baigsis, o kitos raidės, išskiriant tik nežymų jų kiekį, be abejo užims žymiai mažiau vietos. Todėl „aritmetika“ kiek raidžių — tiek bus tomų, ar tiek proporcingai užims laiko — neišlaiko jokios kritikos. Enciklopedija kas kart eina vis spartesniu tempu. Štai palyginamoji lentelė:

1 tomas	ėjo nuo 1931. X.	3 ligi 1933. IV.	5 = 18 mėnesių.
2	„ „ „	1933. V. 30 ligi 1934. IV. 30	= 11½ mėn.
3	„ „ „	1934. IV. 22 ligi 1935. III.	= 8½ mėn.
4 tomas,	be abejojimo,	eis dar greitesniu tempu.	

Jei Redakcija ir galėtų dar pagreitinti enciklopedijos leidimą, tai ne visi prenumeratoriai pajęgtų už tomus mokėti prenumeratos mokesnį. Jos tempas priklauso nuo daugelio dalykų.

Liet. Enciklopedijos prenumerata tomas po tomo vis pinga. Leidėjas čia rodo tikrai sveikintiną lankstumą mūsų gyvenimo kitéjančioms sąlygoms, prenumeratorių ekonomiam pajėgumui.

Štai ką parodo palyginamoji prenumeratos mokesčio lentelė:

1 tomas pap. popierium	— Lt. 44,40	liuks. — Lt. 54,—
2	„ „ „ — „ 40,—	„ — „ 48,—
3	„ „ „ — „ 36,—	„ — „ 48,—
4	„ „ „ — „ 35,—	„ — „ 45,—
Užsimokejusiems ligi I/IV	31,50	„ — „ 40,50

Kolektyviniams prenm. mokantiems ir dalimis 31,50 „ — „ 40,50

Ir mažai kas pastebi, kad savoji enciklopedija jau yra net pigesnė už paprastus, neilustruotus liet. žurnalus.

Leidėjas, gerai suprasedamas, kad dabar, esant visiškai kitai ekonominei konjunktūrai ne kaip 1391 metais, kai enciklopedija buvo pradėta leisti, — vasario mėn. paskelbė Liet. E-jos platinimo vaju. Per tą laiką, norį įsigyti už grynus pinigus pirmuosius tomus, gali gauti nuolaidą ir mokėti už I tomą Lt. 35 (Liuks. Lt. 45,—) ir už 2 ir 3 tomus po Lt. 31,50 (liuks. Lt. 40,50).

Čia buvo taikoma daugiausia smulkesniems valdininkams, jaunesniems inteligentams ir tiems, kurie dėl svarbių priežasčių enciklopedijos laiku negalėjo prenumeruoti.

Šis papiginimas yra laikinas ir nuo balandžio mėn. 1 d. vėl paliekamos normalios kainos. Papiginimas galioja tik mokantiems visą prenumer. mokesnį grynais pinigais.

Leidėjas, norėdamas dabarčiai ir būsimoms kartoms pažymėti visų tų švietėjų lietuvių dėtas pastangas statant šį didį liet. kultūros paminklą — nutarė prie Liet. Enciklopedijos išleisti tautos kultūros rėmėjų garbės knygą, kurioje bus įrašyti visi Liet. E-jos redaktoriai, bendradarbiai ir visą enciklopediją išsirašę ir atsilyginę prenumeratoriai. Garbės knyga bus išsiuntinėta visiems prenumeratoriams. 100-tas pirmųjų IV tomo prenumeratorių pavardės jau pradėtos skelbti spaudoje. To sąrašo tęsinys, apie užsimokėjusius ir artimoj ateity užsimokėsiančius prenumeratorius, bus toliau skelbiamas.

Ne vienas šviesus lietuvis be savosios enciklopedijos negalės išsiversti. Todėl jau dabar, nieko nelaukiant, turėtų įrašyti į garbingą Liet. E-jos prenumeratorių skaičių.

Liet. E-ja, kaip nė vienas kitas kultūros darbas, gražiai jungia, be jokių skirtumų, visas mūsų tautos intelektualines jėgas ir visą sąmoningą visuomenę. Tat įrodo didelį tarpusavį pasitikėjimą savo dvasios jėgomis ir, nežiūrint jokių kriazių, sveikintiną ištvėrmę. O tat turi neįkainojamos reikšmės. Juk mūsų tautos galybė yra savitoj kultūroj. Tik išugdę aukštą kultūrą būsim-tvirti ir galingi ir joks priešas mūs pavergti nepajėgs. Liet. E-ja, jau kiekvienam inteligentui aišku, yra vienas galingiausių dabarties mūsų kultūros faktorių. Trys tomai jau yra pakankamas argumentas, kad mes mokame ir galime dirbti ir kad tą didį visos tautos džiaugsmingai reiamą darbą atliksime ligi galo.

Galvosūkis 10 nr.

1. Ką reiškia šeši taškai?
  2. Ką reiškia tariamoji „granata“?
  3. Kur rašoma apie dragūnus?
  4. Kiek kilometrų sienos ilgis su Vokietija?
  5. Iš kur imtos šios visos žinios?
- Kas teisingai atspės, gaus 3 taškus.

VIENAS ŽINO, KITAS NE.

1. — Perskaityk man raštą šitą: 3. — Na, gerai. Jei aš meluoju, Kas čia tokio parašyta? Jei be reikalo tau loju,
— Kas čia tokio, tu sakai: Pasakyk tu man, ką gerą:
Nieko — tik šeši taškai! Duokim, ką dragūnai daro?
— Ne šeši taškai, o vienas! — Hm? Dragūnai?! Kas juos
— Kas gi čia dabar per krienas? [žino,
Nieko aš nesuprantu — Ką jie daro, ką gamina!
Kas čia kvailas: aš ar tu? — Na, matai, ir nežinai,
2. — Jei turi tu galvą aiškia, Pasakyk, ką šitas reiškia? Nors tarnauji jau seniai.
— Šitas? Ar laikai mane. už
[batą] 4. — Va, dar klausimėlis vienas:
Nupaišei tu man granatą! Kokio ilgio mūsų sienos
— Ne, tas daiktas vaikšto Su kaimyne Vokietija?
[gyvas] Trypia Pliumpis, seilę ryja,
— Hm?! Tai, broli, tikras Purto galvą, sukinėja —
[dyvas] — Sienos ilgio neatspėja.
Niekur tokio nemačiau, Vienas žino, kitas ne —
Nemeluook tu man verčiau! Stebina tas ir mane!

Galvosūkių 6 nr. sprendimas

1. Nepalas. 2. Ebras. 3. Plėšikas. 4. Ranka. 5. Irutė. 6. Kamčatka. 7. Lietuva. 8. Airas. 9. Uraganas. 10. Sitro. 11. Otonas. 12. Markė. 13. Ybis. 14. Bausmė. 15. Eisena.

Iš pirmųjų raidžių išeina Nepriklausomybė, iš trečiųjų — prenumeratorius.

Gerai išsprendė: 1) Alt. Šutinys (K.), 2) V. Zdanavičius (Gž.), 3) Pr. Kaminskas (K. Rd.), 4) v. p. K. Vadzišius (1 p. p.), 5) Davainis (Ak.). Šie gauna po 2 taškus. Patenkinamai: 1) v. p. J. Zapkus (1 p. p.), 2) J. Lebionka (Ššl.), 3) J. Sakalauskas (Dršn.). Šie gauna po 1 tašką.

Galvosūkių 7 nr. sprendimas

1. Gediminas, Gedi. Mina. 2. Katilas. Atila. Litas. 3. Kapai. Kapitonas.

Gerai išsprendė: 1) V. Zdanavičius (Gž.), 2) v. p. K. Vadzišius (1 p. p.), 3) K. Garmus (Kmp.), 4) A. Garmus (Kmp.), 5) A. Šėmys (Kmp.), 6) V. Miliauskas (Kmp.), 7) St. Četvergas (Sl.), 8) Pr. Kaminskas (K. Rd.), 9) J. Sakalauskas (Dršn.), 10) J. Šiožinys (Dg.), 11) J. Astrauskas (Pvk.), 12) ats. gr. F. Lilionis (Alnt.), 13) Al. Tuinyla (K.), 14) J. S. (k. t. št.), 15) j. p. V. Grikiėtis (A. B.), 16) eil. V. Raugas (ryš. b.), 17) j. p. Klinauskas (K. P. M.), 18) v. p. Dovydatiš (8 p. p.), 19) v. p. J. Černiauskas (A. art. gr.), 20) A. Zdanavičius (Al.), 21) v. p. J. Zapkus (1 p. p.), 22) j. p. Vl. Petkus, 23) v. p. J. Savickas (8 p. p.), 24) v. p. Grigalavičius (5 p. p.), 25) J. Gurevičius (Brt.), 26) Alf. Jusevičius (Gdr.), 27) ats. v. p. J. Mičėnas (Lbn.), 28) ats. j. p. P. Davainis (Slk.), 29) A. Makuška (Jžt.).

Šiame rate laimėjo pirmąją vietą J. Sakalauskas iš Darsūniškių, 1 p. pulko vyr. pusk. J. Zapkus ir Pr. Kaminskas iš Kazlų-Rūdos. Antrąją vietą — ats. jaun. pusk. P. Davainis iš Salako val. ir trečiąją vietą — 1 p. pulko vyr. pusk. K. Vadzišius.

Nuo galvosūkių Nr. 8 prasidėjo naujas ratas.

Redakcijos atsakymai

V. p. Jablonskiui. Tamsta nusiskundi, jog, būdamas Kau-ne, norėjai patekti į Valstybės teatrą karių sąlygomis, bet negalėjai gauti tokio bilieta vien tik dėl to, kad buvai civiliniais drabužiais apsivilkęs. Be to, kasininkė, kaip Tamsta pabrėži, būtų davusi mokinio bilieta, jei Tamsta būtų buvęs uniformuotas.

Valstybės teatro bilietai ir kontramarkių taisyklės (Išt. Vyr. Žinių Nr. 466 eil. 3273) numato įvairių lengvatų: 50% nuolatiniam bilietais, taip pat ir ekskursijoms, bet ne mažiau 15 žm., 40% trumpam tarpui ir žymiai papigintomis kainomis kariams, samdantiems visą teatrą ir t.t., bet kad būtų duodama atskiriems kariams papigintomis kainomis, tai nei teatro taisyklės to nenumato, nei pats teatras nepraktikuoja. Jei kasininkė ir būtų tamstai davusi uniformuotam, kaip kariui, mokinio bilieta, tai ji tatau būtų padariusi savo atsakomybę. Tamstos iškeltas reikalas svarbus ir jis tam tikrų įs-taigų bus apsvarstytas.

A. Bružui. Pagrindinė mūsų uniformos drabužių spalva — slepiama. Tačiau kavalerijos ir aviacijos korpo karininkams padaryta išimtis: kavalerijos korpo karininkams nustatyta spalvuotos kepurės ir kelnės. Dragūnams nustatyta — geltonos kepurės su tamsiai mėlynu lankeliu ir trumpos tamsiai mėlynos kelnės su geltonais lampasais, sudėtais iš dviejų dalių po 2,5 cm. platumo. Dragūnai nešios skaitmenis tų dalių, į kurių sudėtį jie įeis. Visos kitos uniformos dalys — kaip kavalerijos korpo karininkų (Išsak. kar. 1934 m. Nr. 19, Nr. 43 § 1 ir Nr. 114).

Viršilai A. Kazakevičiui. Einant civ. proceso išt. str. 1085, išlaikyti valstybines ir privačias skolas galima — iš algos, įvairių priedų prie algos, pensijos, vienkartinį atlyginimų ir visokių kitų mokėjimų. Einant civ. proceso išt. str. 1087, negalima išlaikyti — 1) iš pensijos, gautos dėl sužeidimo, 2) iš pašalpos, gautos mirusiems šeimos nariams laidoti, gais-ro, potvynio ir kitos nelaimės atveju ir 3) iš pinigų, asig-nuo-tų tarnybinei komandiruotei. Kaip matome, išlaikyti skolas iš liktinio puskarininkio gautos vienkartinės pašalpos už iš-tar-nautą laiką — įstatymai leidžia. Ta aplinkybė, kad iš tokios pašalpos nedaroma išskaitymų biudžetui subalansuoti, čia jokios reikšmės neturi.

Kas dėl išlaikymų normos, tai jos įstatymo nustatytos atsižvelgiant į skolininko gaunamo nuolatinio metinio atlygi-

nimo dydį ir į tai — vedęs jis ar nevedęs. Tos normos yra tokios (civ. proc. įst. str. 1086):

1) jei metinis atlyginimas siekia 2500 litų (ne daugiau), tai išlaikoma — iš nevedusio $\frac{1}{3}$ ir iš vedusio $\frac{1}{4}$ gaunamo iš valdžios atlyginimo;

2) jei metinis atlyginimas didesnis kaip 2500 litų, bet nedidesnis kaip 5000 litų, — iš nevedusio $\frac{2}{5}$ ir iš vedusio $\frac{1}{3}$ gaunamo iš valdžios atlyginimo;

3) jei metinis atlyginimas didesnis kaip 5000 litų, — iš nevedusio $\frac{1}{2}$ ir iš vedusio $\frac{2}{3}$ gaunamo iš valdžios atlyginimo.

Jei Tamsta nevedęs, tai $\frac{1}{3}$ skolai padengti išlaikyta visai teisėtai (punktas 1). Skaldyti skolai padengti gautą vienkartinę pašalpą iš 10 dalių vien dėl to, kad ji gauta už išstarnautus 10 metų, nėra pagrindo, nes ji yra ne kas kita kaip vienkartinis atlyginimas, o iš tokio atlyginimo išlaikoma iš karto. Jeigu tokia pašalpa būtų mokama ne iš karto, bet per 10 mėnesių, tai tuomet skolai padengti būtų išlaikoma iš nevedusio (punktas 1) ne $\frac{1}{10}$, bet $\frac{1}{30}$ dalis visos pašalpos ($\frac{1}{3}$ dalis dešimtosios visos pašalpos dalies). Bet kadangi vienkartinę pašalpą mokama iš karto, tai išlaikymas ($\frac{1}{3}$ visos pašalpos) padarytas teisėtai.

Puodžiui. Eilėraščiai silpni. Nedėsimė.

Praeiviui. Atsiųstas galvosūkis netiks. Brėžiniai turi būti atlikti gražiai, ne paišeliu. Už įdėtus galvosūkius taip pat honoraras mokamas.

J. Astrauskui. Už honorarą „Kari“ siuntinėsime iki liepos 15 d. Šis rašinėlis netiks.

P. Misiūnui. Dar Tamstai daug reikia pasimokyti, kol galėsi rašyti eilėraščius, o ypač piešti karikatūras. Keista, kad dar nemokėdamas dirbti spaudoj, jau teiraujies apie atlyginimą. Kaip atrodytų, jeigu mokinys, atėjęs kokio amato mokytis, nieko apie savo pasirinktą darbą nenusimanydamas, ir tik iš pradžių medžiagą gadindamas, iš pat pirmos dienos pareikalautų atlyginimo. Spauda taip pat reikalauja savo darbą gerai mokėti.

J. G-čiui. Kariuomenės štabo I skyrius rengia mokomųjų kuopų programą, kurią numatoma netrukus baigti. Ši programa išspręst ir Tamstos rašiny „Sunk. kulk. kuopų žemesniojo kadro reikalai“ keliamus klausimus. Todėl rašinio nedėsimė.

A. Bandzai, š. m. „Karo“ Nr. 7 įdėto eilėraščio „Ulonai joja“ autoriui. Prašome skubiai pranešti savo adresą.

Ad. Meškuočiu. Už honorarą Tamstai išrašytas „Karys“ nuo kovo 1 d. iki spalio 15 d.

Mūšos šlaitui. Likstiniai puskarininkiai neverčiami tokių darbų dirbti.

J. P. Biržuose. Žinutę iš savanorių gyvenimo atidavėme „Tėvų Žemei“. Honoraras mokamas nevienodas — atsižiūrima į raštų vertę.

Ats. j. p. P. Davainiui. Dar galėtų gauti 1934 m. pirmojo pusmečio visus „Kario“ numerius. Su persiuntimu kainotų 3 lt. 40 ct. Adresą reikia rašyti ant kiekvieno dalykelio. Galvosūkiškai netiks.

Vikt. Miliūnui. Prašome skubiai mums pranešti dabartinį savo adresą.

PUSKARININKIŲ SUVAŽIAVIMAS

Lenkijoje, Varšuvos mieste, įvyko II-sis atsargos kariuomenės ir laivyno puskarininkių suvažiavimas. Suvažiavimas apsvarstė daug reikalų ir nutarė, kad visa „atsargos puskarininkių sąjunga“ turi įeiti į „atsarginių sąjungą“ (Związek Rezerwistów).

1000 litų vertės dovanų už vieną žodį

„Laiko Žodžio“ platinimo vajaus uždavinys

„Laiko Žodžio“ Redakcija savo žurnalo tiražui pakelti ir sustiprinti skelbia amerikonišką platinimo vajų. Prisidėję prie šio vajaus ir įvykdę jo sąlygas dalyvauja šių dovanų paskirstyme:

1 dovana — 100 litų, 1 dovana — 50 litų, 2 dovanos po 25 litus, 5 dovanos po 10 litų ir 11 dovanų po 5 litus. Be to, dar šios dovanos:

10 amžinųjų plunksnų „Lituanica“ ir 200 įdomių knygų. Visų dovanų vertė apie 1000 litų.

Vajaus dalyviai pirmiausia sprendžia šį arba kitą uždavinį, kuris bus paskelbtas vėliau.

Visi šio uždavinio sprendėjai, įvykdę sąlygas, vis tiek, ar jie teisingai išsprendė ar neteisingai, gauna 2 mėnesius žurnalą „Laiko Žodį“.

Visi teisingai išsprendę uždavinį ir sąlygas įvykdę, gauna teisę dalyvauti aukščiau minėtų 230 dovanų paskirstyme burtų keliu.

Vajaus sąlygos tokios: 1) atsiųsti uždavinio atsakymą, aiškiai pažymint savo vardą, pavardę ir adresą; 2) pridėti 75 centus naujomis pašto markėmis arba atsiųsti 75 centus perlaida; 3) nurodyti adresą, kuriuo siųsti „Laiko Žodis“ 2 mėnesiams, aiškiai pažymint paštą arba pašto agentūrą.

Ypatinga sąlyga: Jei atsakymus atsiųs susidėję ne mažiau kaip 3 asmenys ir atsiųs pinigus perlaida, tada vietoj 75 centų užtenka pridėti po 60 centų nuo asmens.

Kviečiame uoliai dalyvauti šiame vajuje ir raginti savo pažįstamus. Tuo paremiate įdomų žurnalą ir išbandote savo laimę. Čia 230 žmonių turi šansų laimėti, o nepralaimi niekas, nes už siųstus ženklus ar pinigus dalyviai gauna 2 mėnesius žurnalą. Prašome atsakymus siųsti tuoj, kad galėtumėm laiku įtraukti į sąrašus žurnalui siųsti nuo artimiausio numerio.

Atsakymus siųsti šiuo adresu: „Laiko Žodis“, Laisvės Al. 25. Kaunas.

Kario uždavinys

Karo metu, mėnesieną naktį sužeistas karys eina į lauko ligoninę pafrontės mieste. Jis prieina vietą, kur didžioji gatvė suskyla į tris gatves. Viena tų gatvių eidamas jis suras ligoninę, esančią turgaus aikštėj. Kuria gatve eiti neklaidžiojant? Pasiklausti nėra ko. Kareivis kiek pagalvojo, įdėmiai pasižiūrėjo į visas tris gatves ir mėnulio metamus šešėlius, tuoj nuvokė, kuri gatvė eina pro turgų ir neabejodamas nuėjo. Išpėkit, kuria gatve nuėjo karys: kairiąja, vidurine ar dešiniąja.

Ta proga galite užsakyti „Laiko Žodį“, kurs nuo kovo 1 d. iki metų galui kaštuoja Lt. 3,75.

L. A. K. leidžiamas
mėnesinis iliustruotas žurnalas

Lietuvos Sparnai

yra bešališkas ir iikras informacijų
šaltinis aviacijos
specialistams ir mėgėjams

LIETUVOS SPARNUOSE RAŠOMA:
apie Lietuvos aviacijos ugdymo reikalą ir būdus; apie
Lietuvos civilinės aviacijos plėtimąsi ir tvarkymą; apie
aviacijos techniką; apie sklandymą ir modelizmą; apie
priešlėktuvinę apsaugą.

Kaina metams 6 lt.

Adr.: Kaunas, Malronio g. 14 Nr.
Tel. 30-03

Kaina 30 ct.